

SAVO SINUUKSI

POHJOIS-SAVON LIITON TIEDOTUSLEHTI

2/2000



**Maakuntahallituksen
puheenjohtaja vaihtui**

**Pohjois-Savon
päätoimialaketjut**

**Pohjois-Savosta
nykytilakatselmus**

**Pohjois-Savon imago-
tutkimus valmistui**

**Toimintasuunnitelma
ja talousarvio 2001**

**Viitostien kehittämis-
toimisto perustettiin**



Savo Sinuksi

2/2000

Pohjois-Savon liiton
tiedotuslehti

Päätoimittaja:
Antti Mykkänen,
Pohjois-Savon liitto

Toimitussihteeri:
Ilpo Lommi, Itäfax Oy

Toimitus:
Pohjois-Savon liitto
Sepänkatu 1, PL 247,
70101 Kuopio
Puh. (017) 550 1400
Fax (017) 550 1428 tai
262 5090

Taitto ja painopaikka:
Kuopion Liikekirjapaino Oy
Kuopio 2000

ISSN 1238-5514

Sisältö

<i>Pääkirjoitus:</i>	
Antti Mykkänen: Uudelle vuosituhanalle	3
Itä-Suomen tavoite I -ohjelman toteutustilanne	4
Katsaus tavoite I -ohjelmaan Pohjois-Savossa	5
Tavoite I -ohjelman tukia sidottu hyvin Pohjois-Savossa	5
Klusterit ja seuturyhmä aluekehityksen edistäjinä	6
Silja Sutinen maakuntahallituksen puheenjohtajaksi	10
MYR puoltaa Savon kanavaa	11
Valtioneuvoston aluepoliittinen tavoiteohjelma herättää toiveita ...	12
Pohjois-Savo vuonna 2000 – ovatko tavoitteet toteutuneet?	14
Pohjois-Savon maakuntakuvassa hyvää ja huonoa	16
Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet valmistumassa	18
Sisä-Savon seutukaava vahvistettu	18
Liikennejärjestelmäsuunnittelun ensimmäinen vaihe valmistunut ...	19
Pohjois-Savon liiton toimintasuunnitelma ja talousarvio v. 2001	20
Kunnallisvaalien vaikutus Pohjois-Savon liiton hallintoelimiin	22
Pohjois-Savon valtuuskunnasta lisää kehittämisvoimaa	23
Viitostien kehittäminen vauhdittuu	24
Anssi Kakolle maakunnan kehittämispalkinto	25
Wille Riekkiselle ja Ilkka Kylävainiolle maakunnan maineteko -palkinnot	26
Nimitysuutisia	28
Tuusniemen kylille tunnustusta	29
Lisää Puolan ja Pohjois-Savon yhteistyötä	29
Ykkösuutisista tietoa ykkösohjelmasta	30
www.ykkos.net kertoo ykkösohjelmasta	30
Kokouspäiviä	30
Uusi kehittämisideakilpailu koululaisille	31

Pääkirjoitus

Uudelle vuosituhannele

Kuulun niihin, jotka pitävät vasta tulevaa vuodenvaihdetta aitona uuden vuosituhanneksen alkuna. Kulunut vuosi oli harjoittelua uuden vuosituhanneksen koitoksiin.

Entäpä maakuntamme viime 2000 vuoden vaiheet. Ensimmäiset 1500 vuotta menivät paikkoja katsellessa niiden osalta, jotka sattuivat Savon maille eksymään. Rapsakampi muuttoliike maakuntaamme alkoi vasta 1400-luvun loppupuolella. Mistään suuresta kansainvaelluksesta ei voida puhua. Sittemmin nohevat savolaiset kehittivät kaskikulttuuria – oman aikansa merkittävintä taloudellista innovaatiota – levittäen sitä muualle Suomeen ja Skandinaviaan. Uuden ajan historia ei tunne toista yhtä merkittävää savolaisinnovaatiota.

Yleisen kehittymisen näkökulmasta Pohjois-Savon asema ei ole viimeisten vuosisatojen aikana muuttunut dramaattisesti suhteessa muuhun maahan. Tosin Pietarin pärjätessä myös täällä meni keskimääräistä paremmin.

Väkimäärää ja sen kehitystä on totuttu pitämään jonkinlaisena menestymisen mittarina. Tänä päivänä itäisen Suomen maakunnissa on hieman vähemmän ihmisiä kuin 50 vuotta sitten mutta paljon hyvinvoivempina. Väestömäärän väheneminen maakunnassamme näyttää käyvän yksiin vuo-



siluvun 2000 kanssa. Uskon, että tällä saralla syvin uurto on uurrettu. On kaikki perusteet uskoa, että seuraava vuosituhat alkaa myönteisen muutoksen merkeissä myös väestömäärän osalta. Se edellyttää menestymistä.

Tämän hetken viisautemme mukaan pärjäämisresepti on seuraava: Olemme muita nopeampia uuden tiedon soveltajia ja tuotamme aiempaa enemmän menestystuotteita avoimille markkinoille. Näin saamme aluetaloutemme kiertokulkuun lisää markkoja ja yleisiä hyvinvoinnin luomisen edellytyksiä.

Viihtyisyyden, elinympäristön ja puitteiden suhteen palikkamme ovat mallillaan. Petraamista on

osaamisemme tasossa, palvelualltiudessa ja valmiudessamme ottaa virikkeitä rajojemme ulkopuolelta. Nämä ovat kaikki asioita, jotka ovat omassa päätösvallassamme.

Euroopan Unionin ja Suomen politiikka ennättää tulevan vuosituhanneksen alkupuolella muuttua moneen otteeseen. Näin on historiassa ollut ja tulevassa oleva. Maakuntamme kannalta keskeistä on ennakoida muutossuunnat, joihin emme kerta kaikkiaan itse kykene vaikuttamaan, ja sopeutua niihin. Sen sijaan asioita, joihin voimme sanamme sanoa, meidän tulee peräänantamattomalla tarmolla ajaa eteenpäin.

Uskon, että tulevan vuosituhanneksen ”kaskeamista” on luoda maakunnastamme esimerkillinen hyvinvointikeskus, jonka onnistuneita sovelluksia voimme viedä maailmalle esimerkiksi informaatioteknologian, hyvinvointipalvelujen ja puhtaiden elintarvikkeidenkin muodossa. Uskon myös, että maakuntamme kannalta merkittävin lähimetropoli tulevalla vuosituhanneella on Pietari.

Mitä Pohjois-Savoon tulee, se on vaikkapa sadan vuoden kuluttua nykyistä merkittävästi monikulttuurisempi ja lämpimämpi paikka asua.

Antti Mykkänen
maakuntajohtaja

Itä-Suomen tavoite I -ohjelman toteutustilanne

Tavoite I -ohjelma on käynnistynyt vauhdikkaasti Itä-Suomessa EU-hankkeiden osalta. Niistä tehdyt rahoitusvarauspäätökset ylittävät selvästi yhden vuoden ohjelmakehityksen, koska päätökset useimmiten koskevat kestoltaan yli vuoden mittaisia hankkeita tai hankekokonaisuuksia. Lopullisia rahoituspäätöksiä on tehty kuitenkin selvästi varauksia vähemmän.

Joka tapauksessa ohjelman toteuttaminen on rahoituspäätöstenkin osalta lähtenyt suhteellisen ripeästi käyntiin etenkin ottaen huomioon, että maaseudun kehittämiseen kohdistuvista EMOTR -hankkeista ei vielä oltu tehty rahoituspäätöksiä ollenkaan lokakuun loppuun 2000 mennessä.

Maakuntien kesken on eroja siltä osin, että Kainuussa on rahoituspäätöksiä tehty suhteellisestikin selvästi kolmea muuta Itä-Suomen maakuntaa vähemmän. Suhteellisesti runsaimmin rahoituspäätöksiä on tehty käytettävissä olevaan EU-tukikehityksen nähden Etelä-Savossa.

Hankkeita tai hankekokonaisuuksia on Itä-Suomen maakuntien yhteistyöryhmissä hyväksytty 30.10.2000 mennessä EU-rahoituksen osalta seuraavasti:

Maakunta	EU-kehys v. 2000 mmk	EU-varaukset mmk	% EU-kehyksestä
Etelä-Savo	125,401	182,566	145,6
Kainuu	67,109	26,722	39,8
Pohjois-Karjala	128,255	182,633	142,4
Pohjois-Savo	193,927	221,181	114,1
Yhteensä	514,692	613,102	119,1

Itä-Suomen tavoite I -ohjelmalla vahvistetaan aluetaloutta ja työllisyyttä elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä parantamalla. Toimenpiteet kohdistuvat olemassa olevan yritystoiminnan vahvistamiseen maakuntien avaintuotannaloilla, uusien yritysten synnyttämiseen, kasvuun erityisesti

osaamis pohjaisilla kasvualoilla sekä kehityksen esteiden poistamiseen mm. innovaatorakenteita vahvistamalla. Ohjelman toimenpiteillä haetaan pysyviä ja pitkäaikaisia rakenteellisia vaikutuksia.

Toimialaketjujen ympärillä yhteistyötä

Kussakin itämaakunnassa on käynnissä avainklustereiden eli toimialaketjujen kehittämiseksi selvitys- ja aktivointihankkeita. Kaikissa maakunnissa yhteisinä avainklustereina ovat metsä, elintarvike, matkailu ja kulttuuri sekä informaatioteknologia. Maakuntien ohjelmahankkeista suuri osa liittyy näihin avainaloihin. Yhteisillä avainklustereilla haetaan myös aktiivisesti maakuntien yhteishankkeita.

Klusteriryhmät kokoontuivat ensimmäiseen yhteistapaamiseen Pieksämäellä 4.10.2000. Maakuntien yhteisinä hankkeina ovat lähteneet tai lähtemässä liikkeelle esimerkiksi laaja matkailun ulkomaan markkinointiin liittyvä Lakeland Finland -hanke, Itä-Suomen keskuskaupunkien yhteinen markkinointihanke, puuenergian käytön lisäämistä edistävä Itä-Suomen Energiatoimisto -hanke sekä koivun käyttöä raaka-aineena lisäävä Betula-hanke.

Maakuntien erityispainotukset yhteisten klusterien lisäksi vaihtelevat. Ympäristöteknologia, hyvinvointitekhnologia, metalli ja elektroniikka ovat myös useimmissa maakunnassa painopisteinä. Pohjois-Savossa kuudentena avainklusterina on hyvinvointi.

Yritysten kehittäminen painopistealueena

Yritysten toimintaympäristön parantamiseen, erityisesti osaamisen kehittämiseen ja innovaatorakenteiden vahvistamiseen on panostettu kaikissa maakunnissa. Toimenpiteet vaihtelevat maakuntien erilaisista lähtökohdista johtuen. Esimerkiksi Etelä-Savossa ja Kainuussa, joissa ei ole omaa yliopistoa, toimenpiteet painottuvat toisin kuin yliopistomaakunnissa. Informaatioteknologian käyttöönottoa edistäviä hankkeita on käynnissä kaikissa maakunnissa.

Suorat yritystuet ovat koko Itä-Suomessa olleet hyvin kysytyjä ohjelmakauden alkaessa. Yritystukien riittävyys on turvattu, koska niillä selvästi on vaikutusta maan eri osien kehittyneisyyserojen kasvun hillitsemisessä. Tuotekehitysrahoituksen käytön edistämiseen on myös syytä edelleen panostaa. Yrityshautomotoimintaa kehitetään ohjelmärahoituksella kaikissa itämaakunnissa.

MYR:llä vaihteleva käsittelymenettely

Maakuntien yhteistyöryhmät linjaavat ohjelman toteutumista maakuntien omien kehittämisstrategioiden mukaisesti. Ohjelman toteuttaminen on yhteistyöasiakirjamenettelyn kautta lähtenyt liikkeelle sujuvammin kuin edellisellä ohjelmakaudella.

Hankekäsittelyssä MYR:ien toimintatavat poikkeavat toisistaan. Joissakin itämaakunnissa MYR käsittelee kaikki tietyn markkamäärän ylittävät hankkeet, toisissa sen käsiteltäväksi viedään strategian kannalta keskeisten toimenpidetietojen kokonaisuuksien hankkeet. Kaikissa maakunnissa hankekäsittelyä on delegoitu MYR:n sihteeristölle. Ylimaakunnalliset hankkeet käsitellään aina MYR:issä.

Katsaus tavoite 1 -ohjelmaan Pohjois-Savossa

Itä-Suomen seurantakomitean kokouksessa Kajaanissa 28.-30.11.2000 tarkasteltiin tavoite 1 -ohjelman toteutumista maakunnittain ja vuoden 2001 tukikehyslinjauksia.

Ykkösohjelman toteuttaminen lähti käyntiin Pohjois-Savossa ripeästi etenkin maakunnan strategisesti keskeisillä painopisteillä, yritystoiminnan ja osaamisen kehittämisessä.

Yritystukiin varatuista määrärahoista noin 85 % oli sidottu rahoituspäätöksiin jo loppukesällä. Yritystuet kohdistuivat huomattavalta osin osaamispohjaisen yritystoiminnan hankkeisiin Kuopiossa ja Varkaudessa. Yritystukipäätöksillä vaikutetaan lähivuosina noin 1 500 uuden työpaikan syntymiseen. Maakunnan yhteistyöryhmä (MYR) käsitteli Kuopion IT-keskukseen liittyviä muuntokoulutus- ja rakennushankkeita, joista tehtiin vuoteen 2003 ulottuvia varauksia.

Myös perinteisillä metsä-, elintarvike- ja metalliklustereilla sekä matkailussa on käynnistynyt investointi- ja kehittämishankkeita. Päätöksiä työttömiin kohdistuvista hankkeista alettiin tehdä vasta syksyllä. Tämä johtuu lähinnä siitä, että edellisen ohjelmakauden hankkeita oli vielä käynnissä.

Ongelmana pidetään päätösten viipymistä maaseudun kehittämiseen tähtäävissä EMOTR-hankkeissa. Finnvera Oyj:lle varattu rahoitus v. 2000 käytettiin lähes kokonaan TE-keskuksen yritystukiin.

Keskeiset painotukset 2001

Yritystukiin varattavat määrärahat pienenevät vuoteen 2000 verrattuna noin 20 miljoonalla markalla. Vuoden 2001 yritystukipäätöksillä arvioidaan vaikutettavan noin 1 150 uuden työpaikan syntymiseen ja noin 1 500 työpaikan turvaamiseen, jos-

ta Finnvera Oyj:n osuus on noin 450 kpl.

Koulutushankkeissa keskitytään laajentamaan vuonna 2000 alkaneita muuntokoulutuksia Kuopion yliopistossa ja Pohjois-Savon ammattikorkeakoulussa. Työttömiin kohdistuvia hankkeita rahoitetaan huomattavasti vuotta 2000 enemmän, koska EU-rahoituskehys kasvaa noin 5 miljoonalla.

Maaseudun kehittämistoimenpiteet käynnistyvät varsinaisesti vuoden 2001 alussa. Käytettävissä on käytännössä kahden vuoden rahoituskehys. Rahoituskehuksesta käytetään puolet kehittämishankkeisiin ja puolet maaseudun investointien rahoitukseen.

Infrastruktuurihankkeissa (TL 4) keskitytään Kuopion IT-keskuksen rakentamiseen. Liikenneinfrastruktuuri keskittyy kelirikoteiden kunnostamiseen.

Tavoite 1 -ohjelman tukia sidottu hyvin Pohjois-Savossa

Pohjois-Savon maakunnan yhteistyöryhmän (MYR) joulukuun kokouksessa ilmeni, että Itä-Suomen tavoite 1 -ohjelman tämän vuoden tukivaroista on Pohjois-Savossa sidottu marraskuun lopun tilanteen mukaan keskimäärin 77 % eli markoissa yhteensä 262 miljoonaa. Tästä EU-hankkeisiin varaus tai myönnetystä rahoituksesta on EU-tukea 147 miljoonaa ja kansallista vastinrahaa 115 miljoonaa. EU-tukea on tältä vuodelta vielä varaamatta ja myöntämättä runsaat 43 miljoonaa.

Rahoittajien päätöksillä sidottujen EU-tukien osuus tämän vuoden koko rahoituskehuksesta vaihtelee toimin-

talinoittain. Eniten ohjelmavaroja on sidottu maaseudun kehittämisen tukista (TL3), 83 % eli 23,2 Mmk, vaikka niistä ei ole päästy vielä edes tekemään lopullisia rahoituspäätöksiä. Toiseksi eniten on sidottu yritystoiminnan kehittämiseen (TL1) meneviä tukivaroja, 81 % eli 148,6 Mmk. Osaamisen ja ammatillisten valmiuksien kehittämiseen käytettäviä tukia (TL2) on myönnetty tai varattu 72 % eli 69,6 Mmk ja rakenteiden kehittämisen tukia (TL4) 71 % eli 20,5 Mmk.

EMOTR-päätökset odotuttavat

Maakuntajohtaja Antti Mykkäsen mukaan EU-tukivarojen varaus- ja

myöntämistilanne on hyvä ajankohdtaan nähden etenkin ottaen huomioon, että varsinaisia rahoituspäätöksiä on päästy tekemään vasta alkukesästä. Lisäksi maaseudun kehittämiseen menevistä EMOTR-rahaston tukista ei ole voitu tehdä vielä yhtään rahoituspäätöstä. Finnveran pääsy tavoite 1 -ohjelman rahoittajaksi toteutuu v. 2001 alkupuolella.

Seuraavien vuosien osalta tavoite 1 -ohjelman tukivaroista on sidottu v. 2001-2003 keskimäärin 20 - 25 %. Erot toimintalinjojen kesken ovat huomattavat. Eniten on päätöksiä tehty osaamisen ja ammattitaidon kehittämiseen tähtäävässä toimintalinjassa ja vähiten maaseudun kehittämisessä.

Klusterit ja seuturyhmä aluekehityksen edistäjinä

Pohjois-Savon tavoitteena on vauhdittaa aluekehitystä kansallisen aluepolitiikan ja EU:n rakennepolitiikalla. Maakunta on kansallisen ja EU:n ohjelmien keskeisin maantieteellinen alue, sillä mm. tavoite I -ohjelmaa toteutetaan maakunnittain. Kunnissa ja seutukunnissa tehdään tärkein hankevalmistelu ja -toteutus.

Seutukunta- ja maakuntatason ohella kehittämistyötä on katsottava elinkeinosektorien näkökulmasta. On tärkeää, että maakunnan kehittämistyötä tarkastellaan paitsi koko maakunnan ja seutukuntien myös eri elinkeinosektorien sekä vielä laajemmin elinkeinoketjujen tasolla.

Pohjois-savoon on määritelty kuusi yhteistä klusteria eli toimialaketjuja. Ne ovat elintarvike-, hyvinvointi-, informaatio-, matkailu-, metalli- ja metsäklusteri, joille kullekin on Pohjois-Savossa nimitetty oma asiantuntijaryhmänsä. Asiantuntijaryhmät laativat ja osa on jo laatinut klusterikohtaiset kehittämissuunnitelmat, joita hyödynnetään mm. käytännön hankkeistuksessa.

Asiantuntijaryhmät:

- laativat ja myöhemmin päivittävät klusterien lähivuosisen tai v.2006 ulottuvat toteuttamissuunnitelmat.
- seuraavat kansallisen ohjelmien ja tavoite I -ohjelman toteutumista sekä antavat niistä asiantuntijalausekantoja.
- seuraavat oman alan hankkeistuksen etenemistä, arvioivat sen tuloksia ja vauhdittavat hankkeistusta.
- seuraavat klusterin kansainvälistä ja kansallista kehittämistä sekä tekevät esityksiä hankkeistuksesta.
- pitävät yhteyttä Itä-Suomen maakuntien vastaaviin klusteri- ja toimialaketjuryhmiin.

Aluekehitystyön edistämiseksi Pohjois-Savoon on asetettu seuturyhmä

seutujen välisen vuorovaikutuksen ja yhteistyön lisäämiseksi, laajojen hankkeiden aikaansaamiseksi sekä seutujen välisen hankkeistuksen edistämiseksi.

Seuturyhmän tehtävänä on:

- edistää konkreettisesti hyvien ja vaikuttavien hankkeiden aikaansaamista.
- koordinoita seutukuntien keskinäistä hankevalmistelua.
- seurata ohjelmien toteutumista sekä antaa siitä asiantuntijalausekantoja ja -näkemyksiä.
- seurata hankkeistuksen etenemistä, arvioida tuloksia ja vauhdittaa hankkeistusta.



Elintarvikeklusteri

Pohjoissavolaiset elintarvikealan toimijat alkutuotannon, jalostuksen, palveluiden ja tutkimuksen alalta ovat toimineet yhteistyössä jo usean vuoden ajan. Koko elintarvikeketjun vahvistamiseksi ja kokonaisvaltaiseksi kehittämiseksi on tavoite I -ohjelman myötä alettu puhua elintarvikeklusterista.

Yhteistyön tuloksena on laadittu Pohjois-Savon elintarvikealan kehittämissuunnitelma v. 2000 – 2006. Siinä linjataan alan kehittämistavoitteet ja -toimenpiteet maaseudun työpaikkojen säilyttämiseksi, paikallisen elintarviketuotannon ja -jalostuksen kehittämiseksi sekä alueen elintarvike-

alaan liittyvän laajan erikoisosaamisen (terveysvaikutukset, turvallisuus) tuotteistamiseksi.

Pohjois-Savon elintarvikeklusteri koordinoi elintarvikealan ohjelmallista Pohjois-Savon elintarvikealan osaamiskeskusta (ELO), Kuopion seudun osaamiskeskusta (agrobiotekniikka) sekä alan yritysten ja yhteisöjen kanssa.

Elintarvikeklusterin asiantuntijaryhmään kuuluu 19 jäsentä, jotka edustavat yrityksiä, kouluttaja- ja kehittäjätahoja sekä rahoittajia. Puhheenjohtajana toimii johtaja Päivi Nerg Kuopion yliopiston koulutus- ja kehittämiskeskuksesta ja sihteerinä maakuntasuunnittelija Satu Vehreävesa Pohjois-Savon liitosta.

Hyvinvointi-klusteri

Pohjois-Savon hyvinvointi-klusteri on luonut uusia yrityksiä ja työpaikkoja erityisesti Kuopion seudun hyvinvointiteknologian osaamiskeskusohjelmaan perustuen. Osaamiskeskus muodostaakin hyvinvointi-klusterin ytimen. Sen keskeiset alat ovat terveydenhuollon teknologia, lääkekehitys ja agrobiotekniikka. Näillä osaamisaloilla toimii noin 50 yritystä, joissa on 300 työpaikkaa.

Hyvinvointiteknologia on uutta taitoa, jota tarvitaan luomaan laajemmin hyvinvointia Pohjois-Savoon. Maakunta on edelleen mm. tulotason, terveyden ja työttömyyden hyvinvointivajeiden aluetta verrattuna



keskimääräiseen tilanteeseen maasamme.

Hyvinvointiosaaminen perustuu vahaan koulutus-, tutkimus- ja kehitystoimintaan mm. Kuopion yliopistossa, ammattikorkeakoulussa ja instituuteissa. Painopiste on maakunnan terveysosaamisessa. Uusia hankkeita on koko ajan syntymässä: yritysten määrä on kasvussa ja mm. Mediteknia-rakennus on saanut rahoituksen.

Pohjaa klusterille luovat myös sosiaali- ja terveydenhuoltopalvelujen tuottajat, joilla on maakunnassa yli 15 000 työpaikkaa. Sairaanhoidopiirin ja kuntien sosiaali- ja terveyskeskusten kattavia julkisia palveluja täydentävät noin 350 yksityistä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluyritystä.

Klusterin lähiajan toimintasuunnitelman laatiminen on aloitettu. Tavoitteena on jatkossa pohtia strategiaa myös palvelujen kehittämisen ja muidenkin alueiden kuin Kuopion seutukunnan huomioon ottamiseksi klusterin kehitystyössä.

Hyvinvointi-klusteri toimii tiiviissä yhteydessä IT-klusterin ja elintarvikeklusterin kanssa. Ympäristöosaamisesta toivotaan yritystoiminnan kautta muodostuvan ajan mittaan oma klusterinsa.

Hyvinvointi-klusterin asiantuntijaryhmän puheenjohtaja on kehitysjohtaja Markku Parviainen, joka vastaa terveydenhuollon teknologian kehitystyöstä osaamiskeskustoiminnassa. Sihteerinä on maakuntasuunnittelija Anneli Pehkonen Pohjois-Savon liitosta.



IT-klusteri

Pohjois-Savon informaatioteknologia-klusterin asiantuntijaryhmän toimintaa ja tavoitteita ohjaavat Pohjois-Savon maakuntaliiton asettamat tehtävät. Ryhmä toimii IT-klusterin lähivuosisien toteuttamisohjelman laadinta- ja tukiryhmänä. Pohjois-Savon IT-klusteristrategian valmistelu ja laadinta on ryhmän seuraava tehtävä. Ryhmä on myös palkannut klusterille oman hankeaktivaattorin.

IT-klusteriryhmä antaa kansalliseen ohjelmatyöhön ja tavoite I -ohjelman toteuttamiseen liittyviä asiantuntijalausuntoja ja -näkemysä. Ryhmä järjesti joulukuussa seminaarin maakunnan IT-koulutustarjonnan ja kysynnän kohtaavuudesta.

Ryhmä seuraa myös IT-klusterin kansainvälistä ja kansallista kehitystä sekä pitää yhteyttä Itä-Suomen muiden maakuntien vastaaviin klusteriryhmiin. Ryhmän kokoonpano antaa mitä parhaimmat mahdollisuudet

kansalliseen ja kansainväliseen IT-alan yhteistyöhön.

Pohjois-Savon informaatioteknologia-klusterin asiantuntijaryhmän puheenjohtajana toimii Kuopion yliopiston tietohallintopäällikkö Yrjö Jokinen ja ryhmän sihteerinä EU-koordinaattori Risto Gråsten Pohjois-Savon liitosta. Ryhmään kuuluu 16 henkilöä ja se on kokoontunut v. 2000 viisi kertaa.



Matkailu-klusteri

Matkailuelinkeinolla on selviä kasvumahdollisuuksia Pohjois-Savossa. Juuri valmistuneen maakuntakuvan mukaan Pohjois-Savo mielletään alueena, jolle on leimallista kaunis luonto järvineen ja metsineen sekä mukavat välittömät ihmiset. Nämä luovat myönteisiä lähtökohtia matkailun kehittämiseksi.

Mahdollisuuksia ei ole kuitenkaan pystytty täysimääräisesti hyödyntämään. Koko Itä-Suomen tapaan Pohjois-Savon matkailuluvut eivät ole kehittyneet odotetulla tavalla. Syynä on mm. tuotekokonaisuuksien puute, hajaantunut markkinointi sekä yhteistyön vähäisyys.

Matkailuklusteriryhmän tehtävä on löytää uusia keinoja maakunnan matkailun kehittämiseksi. Ensimmäisenä vaiheena klusteriryhmän työskentelyssä on maakunnan matkailustrategian ajan tasalle saattaminen. Perustyö tältä osin on valmis v. 2000 loppuun mennessä.

Matkailuelinkeinossa on Pohjois-Savossa noin 560 toimipaikkaa. Yöpyemisten määrä v. 1999 oli 772 000, mikä on 5,0 % koko maasta ja se vastaa Pohjois-Savon väestöosuutta. Maakunnan matkailutulo on yli 800 miljoonaa markkaa vuodessa. Matkailu työllistää tällä hetkellä maakunnassa 2 200 henkilöä.

Matkailuklusteriryhmän puheenjohtajana toimii Keiteleen kunnanjohtaja Eero Ryhänen ja sihteerinä maakuntasuunnittelija Simo Kotiluoto. Ryhmään kuuluu 12 jäsentä edustaen mm. matkailuelinkeinoja, matkailuorganisaatioita, tärkeimpiä maakunnan matkailukuntia sekä alan oppilaitoksia.



Metalliklusteri

Metalliklusterin konkreettinen kehittäminen tapahtuu Rautainen Savo -hankkeessa. Se on maakunnan kehittämisorganisaatioiden toteuttama metalliteollisuuden kehittämishanke.

Hankkeen laadullisina tavoitteina on toimintatapojen kehittäminen, innovaatioiden edistäminen, tuotannon määrän ja tuottavuuden kehittäminen, henkilöstön osaamistason nostaminen, yritysten välisen yhteistyön

kehittäminen, alan mielikuvan parantaminen sekä naisten ja nuorten sijoittumisen edistäminen metalliteollisuudessa. Tavoitteina on mm. tuhatta työpaikkaa, 1 030 koulutettua henkilöä, liikevaihdon kasvu 1 miljardilla ja 48 uutta yritystä.

Metallin asiantuntijaryhmä toimii projektin ohjausryhmänä. Projektin johtajana on Ari Remes. Rautainen Savo -projektissa kaikilla seutukunnilla on toteuttajina alueellisissa kehittämisorganisaatioissa nimetyt kenttäpäälliköt.

Metallin asiantuntijaryhmä on pitänyt kolme kokousta, joissa on tarkasteltu toimialan tilannetta ja tulevaisuuden näkymiä. Yhteenvetona on todettu, että maakunnan kärkiyritykset ovat kansallisessa vertailussa hyvässä kunnossa. Ne ovat vakavaraisia, kannattavuus on hyvä ja yritykset kasvavat voimakkaasti. Lähtökohdat kehittämiselle ovat hyvät.

Lähiajan ehkä suurin toimialan ongelma on pätevän henkilöstön saanti, koska metallialalle tarvitaan lähi-

vuosina runsaasti uusia koulutettuja työntekijöitä. Koulutusmäärät arvioidaan tarpeeseen nähden riittämättömiksi, vaikka aloituspaikkoja koulutuksessa on tarpeeksi. Yhtenä ongelmana opiskelijoiden saannissa on alan huono imago ja Pohjois-Savossa myös koulutettujen huono työllistyminen. Työryhmä onkin hanketoiminnan edistämisen lisäksi todennut tehtäväkseen koulutustarpeen ja koulutusalojen kartoittamisen.

Metalliklusterin asiantuntijaryhmän puheenjohtajana on kansanedustaja Jorma Vokkolainen ja ryhmän asiantuntijasihteerinä toimitusjohtaja Ari Remes Keski-Savon kehittämissyhtiöstä. Ryhmän teknisenä sihteerinä toimii maakuntasihteerinä Pekka Kaikkonen Pohjois-Savon liitosta. Metalliklusteriryhmässä on kolmetoista jäsentä, joista viisi edustaa yrittäjiä. Siten ryhmällä on vahva yritystoiminnan asiantuntemus.



Metsä- ja puuklusteri

Metsien hyödyntämisen säilytys korkealla tasolla luo edellytykset työllisyyden kohentumiselle metsätalouden eri sektoreilla Pohjois-Savossa. Puuraaka-aineen saatavuuden turvaaminen edellyttää tehokkuutta kaikissa puunkasvatuksen ja -korjuun vaiheissa. Metsänomistajakunnan rakenteen muutos vaikeuttaa metsien tasaista hyödyntämistä ja lisää palvelutarpeita. Samanaikaisesti maaseudun työkykyisen väestön väheneminen aiheuttaa työvoimaongelmia metsien korkean käyttöasteen kanalta välttämättömissä hoitotoissa.

Pohjois-Savon metsä- ja puuklusterin tavoitteena on, että

1. metsien kasvukunnosta huolehditaan ja metsien hoitoa sekä puunkorjuumenetelmiä kehitetään lopputuotelähtöisesti osana koko metsäketjua.
2. osaamisen korkea taso näkyy metsäluonnossa ja jalostusketjussa ja se muodostaa merkittävän kilpailutekijän.
3. puuntuotannon sekä metsäpalvelujen tukijalaksi kehitetään metsätila- ja metsäpalveluyrittäjyyttä.
4. puun energiakäytön lisäys perustuu metsähakkeen käytön edistämällä mekaanisen puunjalostuksen ja energiapuun käytön yhdistämiseen. Tavoitteena on uusien energiapuun käyttökohdeiden aikaansaanti kiinteistöihin, suurkiinteistöihin ja aluelämpölaitoksiin sekä työllisyyden parantaminen puuenergiaan liittyvällä yhteistoiminnalla.

Puutuotteiden jalostusarvon nostaminen on tärkein yksittäinen keino, jolla metsien arvoa kansantaloudelle voidaan kasvattaa. Lähes 75 % Pohjois-Savon 350 mekaanisen puunjalostuksen yrityksestä työllistää 1-4 henkilöä. Yritysten pieni koko haittaa selvästi kehittymistä. Yrityksillä ei ole taloudellisia tai henkisiä resursseja kehittämiseen ja yritysmuodon vuoksi kehittämisvastuu on yleensä omistajayrittäjillä. Nykyaikainen jatkojalostus vaatii kehittyntä

toimintaympäristöä. Markkinalähtöinen tuotteiden, tuotannon ja toimintatapojen kehittäminen on välttämätön osa kilpailukykyä.

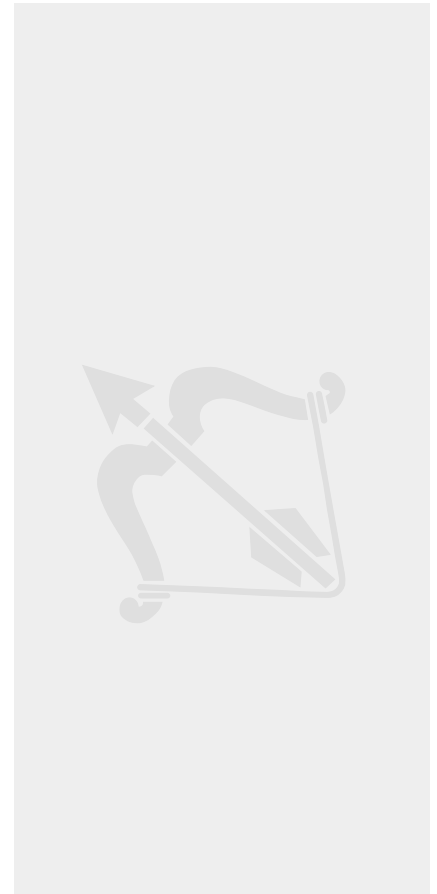
Osaamisvaje näkyy yrityksissä monella tasolla. Osaavan työvoiman puute on merkittävä kehittymisen este. Puutuotealan yritykset toimivat perinteisesti ja perinteisen tiedon varassa. Kehittymistä ei ole nähty avaimena menestykseen. Yritysympäristön osaamista ei ole kehitetty tarvetta vastaavasti, kun yritykset ovat toimineet yksin. Pk-teollisuudelle on tärkeää, että ympäristössä on luotettavia asioiden edistäjiä, joiden kanssa on mahdollista toimia yhteistyössä.

Johtopäätöksiä tulevaisuuden linjauksiin on, että

1. nopein tapa kehittää Pohjois-Savon mekaanista puun jatkojalostusta on aloittaa hyvin toimivissa yrityksissä kehittämishankkeita, joilla tähdätään tuotteiden jalostusasteen nostamiseen ja markkina-asiantuntemuksen parantamiseen. Erityisesti kehitetään yhteistoimintaa, verkostumista sekä pk-yritysten ja suurteollisuuden yhteistyötä.
2. osaamistason nostamiseen ja yritysten toimintaympäristön kehittämiseen liittyvät hankkeet ovat pitkävaikutteinen tapa kehittää puutuoteteollisuutta. Tavoitteena on osaavan työvoiman koulutus

puurakentamisen, puutuote- ja huonekaluteollisuuden tarpeisiin. Pohjois-Savoon muodostuu niihin suuntautuneita korkeatasoisia koulutusyksiköitä.

Pohjois-Savon metsäklusteriryhmän puheenjohtajana on johtaja Matti Suihkonen Pohjois-Savon metsäkeskuksesta.



Seuturyhmä edistää yhteistyötä ja hankkeistusta

Pohjois-Savon seuturyhmä on perustettu lisäämään maakunnan viiden seudun välistä vuorovaikutusta ja yhteistyötä. Seuturyhmä edistää konkreettisesti hyvien ja vaikuttavien hankkeiden aikaansaamista, koordinoi seutukuntien keskinäistä hankevalmistelua ja vauhdittaa hankkeistusta.

Seuturyhmän tavoitteena on tunnistaa merkittävät pohjoissavolaiset maakuntatasoiset hankkeet ja koor-

dinoida siihen liittyen hankkeiden asettamista tärkeys- ja kiireellisyysjärjestykseen. Ryhmän tehtävänä on myös arvioida hankkeille asetettujen tavoitteiden toteutumista ja tuloksia. Seuturyhmä seuraa ohjelmatyön toteutumista sekä antaa asiantuntijalausuntoja ja -näkemyksiä.

Seuturyhmän puheenjohtajana on toiminut Kuopion kaupungin suunnittelupäällikkö Riitta Koskinen. Vuoden 2001 alusta puheenjohtajan teh-

tävät siirtyvät Ylä-Savon talousalueen liiton EU-koordinaattori Leena Pietikäiselle. Varsinaisia jäseniä seuturyhmässä on 11. Heidän lisäksi seuturyhmää on täydennetty asiantuntijajäsenillä. He edustavat monipuolisesti eri seutuja, kehittämisyrityksiä sekä kuntien ja kaupunkien elinkeinotoimia. Pohjois-Savon EU-koordinaattori Anu Nousiainen toimii seuturyhmän sihteerinä.

Silja Sutinen maakuntahallituksen puheenjohtajaksi

Kansaneläkelaitoksen pääjohtajaksi siirtynyt Jorma Huuhtanen (kesk) sai Pohjois-Savon liiton maakuntavaltuuston syyskokouksessa 13.11. eron maakuntahallituksen jäsenyydestä ja puheenjohtajuudesta. Hänen tilalleen puheenjohtajaksi valittiin Karttulan hallintojohtaja Silja Sutinen (kesk) ja maakuntahallituksen jäseneksi Marja-Leena Puputti (kesk) Kuopiosta. Silja Sutinen valittiin aiemmin Huuhtasen tilalle Pohjois-Savon maakunnan yhteistyöryhmän (MYR) puheenjohtajaksi.

Jouko Nuutinen (vasl) sai eron maakuntahallituksen varapuheenjohtajuudesta ja hänen tilalleen nimettiin Raija Puumalainen (vasl) Varkaudesta. Nuutinen pysyy kuitenkin maakuntahallituksen jäsenenä. Maakuntahallituksen toiseksi varapuheenjohtajaksi Silja Sutisen tilalle valittiin Heikki Nousiainen (kesk) Pielavedeltä.

Jorma Huuhtanen otti jäähyväispuheessaan esille muutamia seuraavalla maakuntavaltuustokaudella parannusta vaativia asioita. Niitä ovat hänen mukaansa toisen asteen ammatillisen koulutuksen tehostaminen ja raakapuun parempi hyödyntäminen jalostusmuotoja kehittämällä. Myönteisimpiin toimikautensa asioihin kuuluu Huuhtasen mukaan Itä-Suomen neljän maakunnan yhteistyön selkeä tiivistyminen, mikä on tuonut yhteisessä edunvalvonnassa tuloksia.

Maakuntavaltuusto ja -hallitus uusiutuvat keväällä

Nykyisen maakuntahallituksen toimikautta kestää ensi kevättalvelle. Helmikuussa 2001 pidetään edusta-



Silja Sutinen seurasi Jorma Huuhtasta maakuntahallituksen puheenjohtajaksi.

jakokous, jossa valitaan maakuntavaltuustoon edustajat kunnallisvaalitulosten perusteella. Uusi valtuusto koontuu ensi maaliskuussa. Tuolloin valitaan myös uusi 63-jäseninen maakuntahallitus nelivuotiskaudeksi.

Pohjois-Savon maakuntavaltuusto hyväksyi toimikautensa viimeisessä

kokouksessaan Pohjois-Savon liiton ensi vuoden talousarvion ja toimintasuunnitelman. Talousarvioesityksen loppusumma on 16,2 miljoonaa, mikä merkitsee kuntien maksuosuuksien kasvua 5 %:lla eli 434 000 markalla verrattuna tämän vuoden budjettiin. Kasvu johtuu pääasiassa tavoite I-ohjelman aiheuttamasta toimintojen lisäyksestä. Projektien (2 Mmk) ja maakunnallisen kehittämisrahaston (3,3 Mmk) määrä pysyy lähes ennallaan.

Maakuntaliiton v.2001 painopisteitä ovat maakuntasuunnitelman laadinta, tavoite I-ohjelman toteuttaminen, kansallisten aluekehitysohjelmien toteutus, Ylä-Savon maakuntakaavaehdotuksen ja Kuopion seudun maakuntakaavaluonnoksen laadinnat, vaikuttaminen EU:ssa, itäsuomalainen yhteistyö ja edunvalvonta.

Maakuntavaltuusto käsittelee Pohjois-Savo vuonna 2000 -nykytilaraportin, joka luo pohjaa maakuntakaavojen, alueellisten kehittämisohjelmien sekä EU:n tavoite I-ohjelman laatimiselle. Uusi maakuntavaltuusto asettaa kevätkokouksessaan tarkistettavat tavoitteet maakunnan kehittämiseksi v.2000 ja

hyväksyy maakuntasuunnitelman syyskokouksessaan 2001.

Kari Rajamäeltä evästyksiä

Maakuntavaltuuston puheenjohtaja, kansanedustaja Kari Rajamäki (sdp) totesi, että Pohjois-Savon liitto on vahva Itä-Suomen yhteistyön puoles-



Maakuntavaltuuston puheenjohtajan paikalta KELA:n pääjohtajaksi siirtynyt Jorma Huuhtanen kukitettiin maakuntavaltuuston kokouksessa. Kukittajina hänen seuraajakseen tulleet Silja Sutinen, maakuntavaltuuston puheenjohtaja Kari Rajamäki ja maakuntajohtaja Antti Mykkänen.

tapuhuja, mutta ylimaakunnallinen kohtalonyhteys ei ole vielä tarpeeksi sisäistynyt arjen yhteistyöksi. Siinä oltava aloitteellisempia. Rajamäki korosti myös maakuntavaltuuston keskeistä roolia Pohjois-Savon kehittä-

mistavoitteiden hyväksyjänä ja maakuntaliiton päätöselimenä.

Maakuntavaltuuston puheenjohtajien ja valtuustoryhmien johdon kiinteämpää yhteyttä laajojen asioiden

valmisteluun olisi pohdittava samoin kuin maakunnan asukkaiden sekä eri toimijoiden sitouttamista kehitystyöhön. Esimerkiksi nuorisoraateja voisi harkita maakuntavaltuuston työpareiksi. Edunvalvonnassa tärkeitä asioita ovat mm. nopeiden junayhteyksien kehittäminen, Kerava-Lahti-rataoikaisu, valtatie 5:n perusparantaminen, alkutuotannon ja erityisesti maitotalouden sekä hyvinvointipalvelujen asemasta huolehtiminen, tähdensi Kari Rajamäki.

Teksti ja kuva: Ilpo Lommi

— Nimitys —

Pohjois-Savon liiton maakuntahallitus nimesi kansaneläkelaitoksen pääjohtajaksi vastikään siirtyneen Jorma Huuhtasen tilalle **Silja Sutisen** (kesk) Itä-Suomen neuvottelukuntaan edustajaksi sekä Pohjois-Savon valtuuskunnan työvaliokuntaan jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Itä-Suomen neuvottelukunnalta kannanottoja

Itä-Suomen neuvottelukunta hyväksyi joulukuun alun kokouksessaan kannanotot kuntataloudesta, aluekeskusohjelmasta ja valtioneuvoston aluepoliittisesta tavoiteohjelmasta. Kuntatalouskannanotossa käsiteltiin Jukka Pekkarisen selvittämää valtionosuus- ja rahoitusjärjestelmien uudistamista. Valtionosuuksilla on voitava neuvottelukunnan mukaan järjestää kuntien lakisääteiset peruspalvelut. Valtionosuusjärjestelmää pitää kehittää nykyistä selkeämmäksi, ennustettavammaksi ja ymmärrettäväksi ja uudistus on toteutettava jo v. 2002 alusta.

Neuvottelukunta esittää, että yhteisöveron osuutta kuntien tulopohjassa tulee merkittävästi supistaa ja vastaava osuus yhteisöveron tuotosta tulee siirtää osaksi valtionosuusjärjestelmää. Arvonlisäveron palautus- ja takaisinperintäjärjestelmää pitää kehittää niin, että kuntien saama alpalautus ja takaisinperintä vastaavat

mahdollisimman tarkoin toisiaan. Neuvottelukunta edellyttää, että valtion talousarvioon varataan riittävät määrärahat kuntien harkinnanvaraisiin rahoitusavustuksiin.

Valtioneuvoston aluepoliittisesta tavoiteohjelmasta Itä-Suomen neuvottelukunta totesi, että sen sisältämiä linjauksia on ryhdyttävä toteuttamaan mm. aluekeskuksia kehittämällä. Tärkeää on alueellisten yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen toimintaedellytysten parantaminen ja erityisesti soveltavan tutkimuksen vahvistaminen. Neuvottelukunta toivoo Itä-Suomen yliopistojen ja korkeakoulujen tutkintomäärän lisäämistä 2 000:lla v. 2006 mennessä. Samalla ammattikorkeakoulujen aloituspaikkamääriä on lisättävä. Myös yritysrahoitusta on tehostettava.

Neuvottelukunta korostaa, ettei Itä-Suomen aluekeskusten kehittäminen saa jäädä tavoite I -ohjelman varaan.

Sen toimenpiteet kohdentuvat vahvasti keskusseuduille, joille osaamisrakenteet ja taloudellinen toimeliaisuus ovat muutenkin paljolti keskityneet.

Itä-Suomen neuvottelukunnan muodostavat Etelä-Karjalan, Etelä-Savon, Kainuun, Pohjois-Karjalan ja Pohjois-Savon maakuntaliittojen johtavat luottamushenkilöt sekä maakuntajohtajat. Pohjois-Savon edustajina ovat maakuntajohtaja Antti Mykkänen, maakuntahallituksen puheenjohtaja Riitta Korhonen sekä maakuntavaltuuston puheenjohtaja Kari Rajamäki. Neuvottelukunta on keskeisin Itä-Suomen yhteistyön koordinointi- ja suunnitteluelin.

Vuonna 2001 Itä-Suomi -yhteistyön vetovastuuseen siirtyy vuorollaan Pohjois-Karjala.

Teksti: Ilpo Lommi

Maakuntajohtaja Antti Mykkänen:
Valtioneuvoston aluepoliittinen tavoiteohjelma herättää toiveita

Pohjois-Savon liiton maakuntavaltuusto käsitteli syyskokouksessaan 13.11. valtioneuvoston aluepoliittista tavoiteohjelmaa maakuntajohtaja Antti Mykkäsen selonteon pohjalta.

Tavoiteohjelma määrittää hallituksen aluepolitiikan painopisteet lähivuosina, yhteen sovittaa alueellista kehittämistä v. 2000-2003 ja linjaa aluekehittämistyötä myös pidemmällä aikavälillä. Ohjelma on pohjana aluekehityslain uudistamiselle ja kansallisen aluepolitiikan tehostamiselle v. 2000-2006, joten kyseessä on varsin merkittävä ja erityisesti ns. kehitysalue-Suomea koskeva asiakirja.

Aluepoliittisessa tavoiteohjelmassa hallitus

- tähtää työllisyyden parantamiseen tasapainoisesti maan eri osissa niin, että työssä olevien osuus työikäisestä väestöstä nousee vähintään 70 %:iin,
- painottaa osaamisen parantamista, teknologian käyttöön ottoa, alueellisten innovaatorakenteiden kehittämistä sekä aluehallinnon, oppilaitosten, tutkimuslaitosten ja elinkeinoelämän yhteistyötä,
- kiinnittää huomiota Itä- ja Pohjois-Suomen aluekehityksen rakenteellisten ongelmien ratkaisemiseen,
- edistää aluekeskusten kehittämistä ja kaupunkipolitiikkaa määrittellen painopisteet koko maan tasapainoiselle kehittämiselle,
- edistää pääkaupunkiseudun kasvupaineiden kanavoimintaa muualle Etelä-Suomeen painottaen erityisesti hyvien liikenneyhteyksien varrella olevia pieniä ja keskisuuria kaupunkiseutuja,
- sovittaa yhteen kaupunki- ja maaseutupoliittisia toimia vuorovaikutusten syventämiseksi,
- edistää maaseutupolitiikkaa kiinnittäen erityistä huomiota syrjäisen

maaseudun ongelmiin ja elinkeinopöiden monitoimitöiden kehittämiseen,

- korostaa rajan yli tapahtuvan yhteistyön tärkeyttä erityisesti Itämeren ja Barentsin alueilla,
- kehittää pohjoisen ulottuvuuden konseptia EU:ssa

30-40 aluekeskuksen verkko

Toimenpiteinä hallituksen aluepoliittisessa tavoiteohjelmassa mainitaan mm. 30-40 aluekeskuksen verkosto. Jokaisessa maakunnassa on vähintään yksi keskus, jossa on riittävän monipuoliset ja dynaamiset työmarkkinat sekä monipuolinen ja virrikkeinen sosiaalinen ympäristö. Lisäksi edistetään muiden keskusten ja ympäröivän maaseudun kehitystä. Aluekeskuksia voimistetaan mm. vahvistamalla yliopistoja, ammattikorkeakouluja, muita oppilaitoksia ja tutkimusyksiköitä.

Hallitus käynnistää v. 2001-2006 käsitettävän aluekeskusten kehittämishjelmatyön. Kaikki hallinnonalat kattavan kehittämishjelmän rahoitus perustuu avoimeen hakuun, joka alkoi 6.11.2000 ja päättyy huhtikuun 2001 lopussa. Ohjelmaan pääsijät ratkaisee valtioneuvosto asiantuntijaryhmän arvioiden pohjalta. Ohjelmassa pääsevät saavat vuosittain perusrahoitusta yhteistyöverkostojen kehittämistä ja pienekköjä kokeiluhankkeita varten. Hakijat voivat olla yksittäisiä tai aluekeskukseen kuuluvia kuntia tai seudullisia kehittämiskeskuksia. Hyväksytyjen ohjelmaehdotusten jatkovalmistelu ja toteutus käynnistyvät kesällä 2001.

Aluekeskusten kehittämisen ohella hallitus käynnistää erilliset Itä- ja Pohjois-Suomen, Länsi- ja Etelä-Suomen, Helsingin seudun ja maaseudun kehittämistoimet. Itä-Suomesa painopisteenä on mm. Kuopion



Maakuntajohtaja Antti Mykkäsen mukaan valtioneuvoston tavoiteohjelma antaa konkretisoituessaan toivoa maan tasapainoisemmasta kehityksestä, jotta Pohjois-Savossakin elinolot remontoituisivat paremmiksi.

ja Joensuun yliopistojen sekä ammattikorkeakoulujen yhteistyön ja työnjaon tehostaminen. Samoin tiivistetään Kuopion, Joensuun, Mikkelin, Kajaanin ja muidenkin itäsuomalaisten kaupunkiseutujen yhteistyötä.

Muita kehittämiskohteita tavoiteohjelmassa ovat tietoyhteiskunta, alueellinen innovaatiopolitiikka, valtion toimintojen tasapainoinen sijoittaminen alueellisesti, valtion aluehallinnon ja maakunnan liittojen yhteistyön lisääminen sekä infrastruktuurin kehittäminen. Osaamiskeskusohjelman perusrahoitusta vahvistetaan ja tutkimus- sekä kehittämispanostusta suunnataan palvelualueillekin. Korkeakoulujen innovaatiroolia vahvistetaan ja yliopistojen alueellista vaikutavuutta lisätään.

Yritysrahoitusta kehitetään

Yritysrahoituksen ja -palveluja kehitetään niin, että pullonkaulaksi osoitautunutta yritysten perustamiseen ja toiminnan alkuun liittyvää siemenrahoitusta tehostetaan. Tähän liittyen mm. Finnvera Oyj:n osallistuminen EU-ohjelmien rahoitukseen turvataan v. 2001 alkupuolelta. Uusien aluepoliittisten rahoitus- ja tukimuotojen tarve selvitetään v. 2002 budjetin laadintaa varten. Alueellisten pääomasijoitusrahastojen toiminta-

edellytyksiä parannetaan ja seudullisten kehittämissyhtiöiden toimintaa kohennetaan. Suorien yritystukien käyttöä tehostetaan ja niiden riittävä rahoitus turvataan.

Suomen yritystukijärjestelmän kansainvälinen kilpailukykyisyys, ulkomaisten yritysten Suomeen etabloitumisen helpottamistarve ja aluepoliittisen yritysrahoituksen riittävyys selvitetään lähiaikoina.

Keinoja aluepolitiikkaan

Maakuntajohtaja Antti Mykkänen pitää valtioneuvoston aluepoliittisen tavoiteohjelman linjauksia kohtuullisen hyvinä, mutta hän toivoo lisää konkreettisuutta ja uusia avauksia. Useat tavoitteet ovat turhan ympäröityjä. Hän mainitsee käytännön keinoja, joilla uutta aluepolitiikkaa voidaan toteuttaa Pohjois-Savon ja muun Itä-Suomen näkökulmasta.

Mykkänen pitää 30-40 aluekeskusten järjestelmää hyvänä pääkaupunkivetoisen kasvun tasapainottamiseksi. Pohjois-Savosta aluekeskussiksi kelvollisia olisivat Kuopion, Varkauden ja Ylä-Savon seudut. Aluekeskusten ulkopuolelle jäävien kuntien asema ei saa heikentyä eivätkä ne saa jäädä vain maaseudun kehittämistoimien varaan.

Veropolitiikassa maakuntajohtaja kaipaa uusia avauksia esimerkiksi Itä-Suomen tavoite I -ohjelma-alueen laajuisiksi verohelpotuksiksi Itä-Suomi -työryhmän ehdotusten tai ns. Norjan mallin pohjalta. -Mahdollisia olisivat pienemmillä alueilla, mm. maakunnissa tehtävät kolmivuotiset kokeilut. EU:n komissio ei pysty puuttumaan näin rajallisiin aluepoliittisiin kokeiluprojekteihin. Ne maksaisivat vain muutamia satoja miljoonia, joten talouden riski on vähäinen.

Yritysrahoituksen kehittämisessä Mykkänen kaipaa suorien yritystukien säilyttämistä, Finnveran pääsyä EU-hankkeiden rahoittajaksi ensi vuodenvaihteesta, Tekesin henkilö- ja rahoitusresurssien lisäämistä Itä-Suomessa sekä ainakin yhtä SITRA:n tietoyhteiskuntahanketta Pohjois-Savoon.

Suuria liikenneväyläinvestointeja on käynnistettävä Itä-Suomessa, ensimmäisenä Savonradan oikaisu Kerava-Lahti -linjalla. Kaikki suomalaiset on saatava laajakaistayhteyksien piiriin syrjäinen maaseutu mukaan lukien, jotta tasa-arvoinen tietoyhteiskunta toteutuu. Myönteistä on virastojen ja laitosten hajasijoituksen ottaminen tavoiteohjelmaan. Konkreettista olisi valtakunnallisen hätäkeskuksen saaminen Kuopioon.

Osaamisen kehittämiseksi Kuopion yliopiston uusien aloituspaikkojen määrää on nostettava 700:lla v. 2006 mennessä, jotta Itä-Suomen yliopistojen 2 000 aloituspaikan vajetta saadaan kurottua umpeen. Nuorten poismuuton hillitsemiseksi tulisi työnantajat vapauttaa kolmeksi vuodeksi työnantajamaksuista heidän palkatessaan teknisen tai kaupallisen korkeakoulututkinnon suorittanut nuori. Kuopion seudun osaamiskeskusohjelmaa on laajennettava ja siirrettävä valtion normaaliin budjetti- rahoitukseen EU:n tavoite I -ohjelmasta. Lisäksi hyvinvointiklusteria on kehitettävä kovasta teknologiaytimestä sosiaaliin innovaatioihin. Itä-Suomen ja etenkin Pohjois-Savon suuri sairastavuus tukee tätä päämäärää, korosti Antti Mykkänen.



Pohjoissavolaisen ammatillisen osaamisen kehittäminen on keskeistä maakunnan kehittymiselle.

Teksti ja kuva: Ilpo Lommi

Pohjois-Savo v. 2000 – ovatko tavoitteet toteutuneet ?

Pohjois-Savon liitossa on käynnistynyt v.2020 ulottuvan maakuntasuunnitelman laatiminen. Suunnitelmatyön lähtökohdaksi on valmistunut raportti ”**Pohjois-Savo vuonna 2000 -nykytilanne ja aiempien maakuntasuunnitelmien tavoitteiden toteutuminen**”. Se käsittelee laajalti yhteiskunnan eri osa-alueita. Maakuntavaltuusto käsitteli raportin marraskuun kokouksessaan.

Maakuntasuunnitelmia laadittiin aiemmin vapaaehtoisesti. Maankäyttö- ja rakennuslain perusteella maakuntasuunnitelma on nyt lakisäateinen suunnitelma, joka ohjaa maakunta-kaavoitusta ja kehittämissuunnitelmia.

Kuusi päätoimialaketju

Pohjois-Savon elinkeinojen painopisteenä on tällä hetkellä kuusi klusteria: elintarvike, hyvinvointi, informaatioteknologia, matkailu, metalli sekä metsä ja puu.

Elintarviketeollisuuden rakenne on maakunnassa monipuolistunut ja jalostusarvo kasvanut nopeammin kuin koko maassa, todetaan raportissa. Hyvinvointi-klusteri on uutta elinkeinotoimintaa, jonka tulevaisuuden näkymät ovat hyvät. Klusterilla on tällä hetkellä noin 50 yritystä ja 300 työpaikkaa. Informaatioteknologian on keskeinen toimiala tulevaisuuden työpaikkatavoitteiden toteutumisen kannalta. Jo vuonna 1998 IT-klusterilla oli maakunnassa vajaa 500 yritystä ja lähes 3 000 työpaikkaa. Ala kasvaa voimakkaasti.

Matkailuala on edelleen keskeinen työllistäjä yli 2 200 työpaikalla. Itä-Suomi ja Pohjois-Savo ovat kuitenkin menettäneet matkailun markkinaosuuttaan. Metalliklusterin painopistealat ovat kasvaneet hyvin. Metallin jalostusarvo-osuus koko maan



arvosta on kuitenkin pienentynyt. Metsä ja puu -klusteri on kehittynyt myönteisesti, mutta ongelmana on kasvava puun virtaaminen Pohjois-Savosta muualle jalostettavaksi.

1990-luvun lama vähensi voimakkaasti työpaikkojen määrää Pohjois-Savossa. Työpaikkojen ja työttömyyden tilanne on tällä hetkellä kehitysnäkymää hieman myönteisempi, mutta ei tavoitteiden mukainen. Vielä ei ole saavutettu lamaa edeltävää tasoa. Työllisyyden kehitys nopeutui oleellisesti v. 1999, ja hyvä suunta jatkui v. 2000 alkupuolella.

Maakunnan kilpailuasema heikentyi 1990-luvulla

Väestötavoitteeksi asetettiin aikaisemmin, että maakunnassa olisi vuonna 2000 noin 257 000 asukasta. Väestöä on nyt 5 000 henkeä tavoitetta vähemmän. Poismuutto on kiihtynyt. Muuttajat ovat pääosin nuoria, koulutettuja ja yhä useammin myös työttömiä henkilöitä.

Maakunnan kilpailuasema heikentyi 1990-luvulla. Maakunnan bruttokansantuote kasvoi vuosina 1991-97

noin 11 prosenttia, kun kasvu koko maassa oli 22 prosenttia.

Osatekijöinä epäsuotuisaan kehitykseen ovat olleet mm. yritystoiminnan kehittymiseen vaikuttavien Tekes-määrärahojen sekä tutkimus- ja kehittämisvarojen pieni osuus koko maan vastaavista rahoista. Pohjois-Savolla on kuitenkin mahdollisuuksia kääntää kehityksen suuntaa myönteisemmäksi.

Hyvinvointi ja henkinen ilmapiiri vaikuttavat

Kulttuurista ja henkisistä arvoista näyttää syntyvän kunnille kilpailutekijä, jolla on vaikutusta asukkaiden tulevaisuuden ratkaisuihin. Tämän vuoksi raportissa korostetaan hengen ilmapiirin, mm. kulttuurin ja liikunnan merkitystä. Tavoitteeksi on asetettu, että Pohjois-Savo kohotetaan hyvinvointimaakunnaksi. Väestön hyvinvointi on yhteydessä myös yritystoiminnan kehittymiseen.

Väestön hyvinvoinnin toteutuma ei ole tavoitteiden mukainen, vaan Pohjois-Savossa on edelleen hyvinvointivajetta. Joillakin osa-alueilla jälkeensääneisyys maan keskimääräiseen tasoon on jopa lisääntynyt. Esimerkiksi sairastavuusindeksi on heikentynyt ja tulotaso jäänyt lisää jälkeens.

Kuopion yliopistossa on tällä hetkellä 3 700 perusopiskelijaa. Tieteellisessä jatkokoulutuksessa sekä ammatillisessa erikoiskoulutuksessa on tuhat henkilöä. Pohjois-Savon ammatikorkeakoulun kuntayhtymässä opiskelijoita on 4 800. Toisen asteen ammatillisessa koulutuksessa opiskelee 8 000 oppilasta tutkintoon joltavassa koulutuksessa. Tutkinnon suorittaneiden henkilöiden osuus ei korkeimmin koulutettujen osalta vielä vastaa maan keskiarvoa.

Aluerakenteen muutos on vaikuttanut siten, että Pohjois-Savossa on lakkautettu kymmenen vuoden aikana noin sata peruskouluasteen koulua.

Luonto ja ympäristö voivat hyvin

Pohjois-Savon suuret järvet voivat hyvin. Jätevesien puhdistus on parantunut ja pohjavesien tila on hyvä. Myös ilman laatu on hyvä. Rikkidioksidipäästöjen osalta tavoitetaso on koko maakunnan osalta saavutettu. Sen sijaan typen oksidien osalta tavoite ei vielä ole toteutunut.

Luonnon virkistyskäytön ja luontomatkailun tavoitetta on toteutettu mm. rakentamalla reittejä runsaat 1 000 km moottorikelkkailun, patikoinnin, ratsastuksen ja maastopyöräilyn tarpeisiin.

Pohjois-Savon kilpailukyvyyn kannalta maakunnalliset ja ylimaakunnalliset liikenneyhteydet ovat kohtuullisen hyvät. Suuria investointeja edellyttävät liikenneverkon kehittämishankkeet eivät ole toteutuneet

toivotusti osin edellisen maakuntasuunnitelman jälkeisen tarkastelu-kauden lyhydestä johtuen.

Pohjois-Savon logistiikkakustannukset ovat edelleen hieman korkeammat kuin maassa keskimäärin. Ero Keski-Euroopan tilanteeseen verrattuna on sen sijaan erittäin suuri. Tietoliikenteen rooli tulee edelleen kasvamaan.

Yhdyskuntatekniikan tavoitteita saavutettu

Sähköhuoltoverkon osalta tavoitteet ovat toteutuneet lähes kokonaisuudessaan. Samoin vesihuollon ja jätevesihuollon osalta tilanne on parantunut muutamassa vuodessa merkittävästi. Myös jätehuollon järjestämisessä on edistytty. Keskitetyssä vesihuollossa on 88 % asukkaista ja tilanne on maakunnassa selkeästi parempi kuin maassa keskimäärin.

Puuenergian osuus on suurin maakunnan energiatuotannossa ja kiinteistöjen lämmityksessä. Puuenergian osuus on yli kolmannes. Polttoöljyn osuus on viidennes käytetystä

energiasta. Tavoitteeksi on asetettu polttoöljyn korvaaminen puuenergialla. Energiapuuvarojen riittävyyden osalta tavoite on toteuttamiskelpoinen.

Aluerakenne kehittynyt epätasapainoisena

Tavoitteena oli, että Pohjois-Savon aluerakenne kehittyy toimivana ja tasapainoisena. Se on kuitenkin kehittynyt epätasapainoisemmaksi. Väestön, palvelujen ja toimintojen keskittyminen viitostien varteen ja suurimpiin keskuksiin on jatkunut. Maakunnan reunoilla palvelujen väestöpohja ja kannattavuus ovat heikentyneet. Suuressa osassa kuntakeskuksia väestönkasvu on loppunut.

Nykytilanneraportin jälkeen maakuntavaltuusto saa vuonna 2001 käsiteltäväkseen tavoitteenasettelun ja suunnitelma-asiakirjan vuoteen 2020 saakka. Maakuntasuunnitelma laaditaan Pohjois-Savon liitossa yhteistyössä maakunnan eri viranomaisten kanssa.

Anneli Pehkonen
maakuntasuunnittelija

Savonkanavan rakennussuunnittelu käynnistymässä

Maakunnan yhteisöryhmä ilmoitti 11.12.2000 Liikenneministeriölle antamassaan lausunnossaan puoltavansa Savon kanavan suunnittelutöiden jatkamista ja ohjaavansa 2 milj.mrk EU-rahaa ko. suunnitteluvaiheeseen. Päätöksen suunnittelutöiden käynnistämistä tekee järvi-Suomen merenkulupiiri. MYR:n päätös merkitsee melkoisella todennäköisyydellä hankkeen rakennussuunnittelun ja ympäristövaikutusten arvioinnin käynnistymistä vuoden vaihteen jälkeen. Suunnitteluvaihe saataneen päätökseen vuoden 2002

loppuun mennessä. Erillisen päätöksen tarvitseva varsinainen rakentaminen voisi tällöin alkaa mahdollisesti v. 2003.

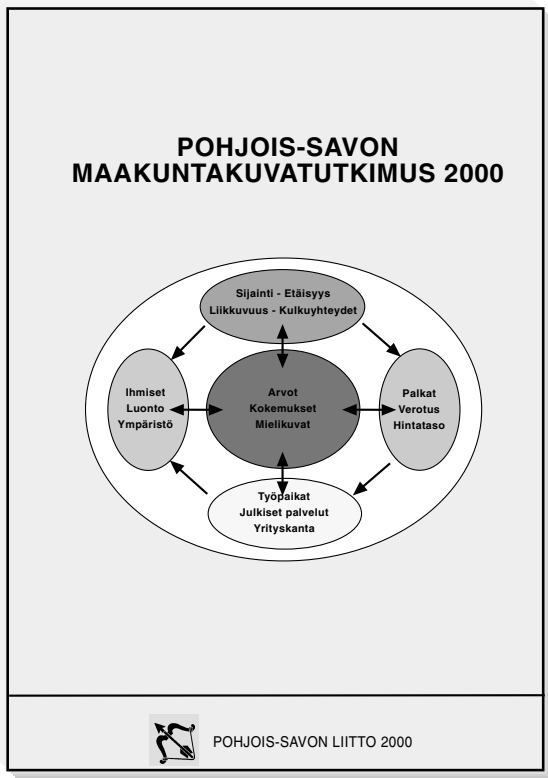
Savon kanavan kokonaiskustannuksiksi on arvioitu 124 miljoonaa markkaa. Sen rakentamisvaiheen työllisyysvaikutukseksi on arvioitu 460 henkilötyövuotta ja valmistumisen jälkeen noin 50 henkilötyövuodeksi.

Kanava on mitoitettu matkustaja-aluksille ja pienroomuille. Kanava tulee avaamaan matkustaja-

laivoille ja virkistysveneilylle väylän Päijänteen vesistöstä Vuoksen vesistöön ja Saimaan kanavan kautta Suomenlahdelle. Kanavahanke tukee siten Väli-Suomen kesämatkailuponnisteluja Euroopan suurimmalla järviolueella, jota on ryhdytty markkinoimaan järvi-Suomen alueen yhteisen The Lakeland Finland -teeman alla.

Jouko Kohvakka
Suunnitteluinsinööri

Lupsakka luontomaakunta yhä pääimagona Pohjois-Savon maakuntakuvassa hyvää ja huonoa



maakunnan tunto-merkkinä. Kielteisenä pidettiin mm. maakunnan syrjäistä sijaintia hankalien kulkuyhteyksien puuttamisesta ja Venäjän rajan läheisyyttä. Myös korkea työttömyys ja veroäyri mainittiin negatiivisina asioina. Pohjoissavolaisten ihmisten kielteisenä käänttöpuolella nähtiin alttius kiereuteen, kateellisuuteen, nurkkakuntaisuuteen ja jahkailuun.

Elinkeinorakenteeltaan Pohjois-Savo pidetään vahvasti maa- ja metsätalousvaltaisena alueena, jonka kehitys on seisahtumassa. Lähes joka kolmas sentään tietää, että Pohjois-Savossa on tietotekniikka-

neljäs Suonenjoen mansikkakarnevaalit ennen eukonkannon MM-kisoja Sonkajärvellä. Kolmannes vastaajista tiennyt yhtään pohjoissavolaista tapahtumaa.

Pohjoissavolaisten julkisuuden henkilöiden tunnettuus on Juice Leskistä lukuun ottamatta vähäistä. Yleisesti tunnetuimpia pohjoissavolaisia ovat Eeva ja Martti Ahtisaari, Minna Canth, Kari Häkämies, Urho Kekkonen, Sakari Kuosmanen, Seppo Kääriäinen, Paavo Lipponen, Juice Leskinen, Esa Pakarinen jr, Pertti "Spede" Pasanen, Karita Tuomola sekä ex-mäkihyppääjät Ari-Pekka Nikkola ja Mika Laitinen. Maakunnassa asuvat lisäävät luotteluun vielä Keijo Rosbergin, Jorma Hynnisen ja Lasse Lehtisen. Erittain tunnettu pohjoissavolainen asia on edelleen kalakukko.

Varsin heikkoa oli myös pohjoissavolaisten yritysten tunnettuus, sillä vain kolmannes vastaajista osasi nimetä niitä. Tunnetuimpia yrityksiä ovat maakunnan ulkopuolella Olvi, Ponsse, Saastamoinen ja Turo. Pohjoissavolaisten oma lista maakunnan tunnetuimmista yrityksistä oli laajempi ja hieman erilainen. Siitäkin löytyvät Olvi ja Ponsse. Mukana olivat myös Karelia Parketti, Stora Enso ja Kemira.

Pohjois-Savon yritysystävällisyydessä maakunnassa ja sen ulkopuolella asuvien kesken on hieman eroja. Käsitykset ovat polarisoituneet kymmenessä vuodessa, sillä sekä myönteisten että kielteisten arvioiden määrä on kasvanut.

Vaikka Pohjois-Savon negatiivisia mielikuvia perusteltiin mm. syrjäisellä sijainnilla, saivat maakunnan sisäiset ja muualle suuntautuvat yhteydet melko hyvät arvosanat. Pahimmat

Pohjois-Savon sisäistä ja ulkoista maakuntakuvaa tutkittiin viime keväänä kymmenen vuoden tauon jälkeen. Tutkimustulokset kertovat, että maakunnassa asuvien sekä ulkopuolisten käsitykset ovat pysyneet melko samantyyppisiksi. Niissä on kuitenkin tapahtumassa polarisoitumista positiiviseen ja negatiiviseen suuntaan. 77 %:lla tutkimukseen osallistuneista oli myönteinen ja vain 23 %:lla kielteinen mielikuva Pohjois-Savosta. Kymmenen vuotta sitten vastaavat luvut olivat 54 % ja 6 %, mikä kertoo mielipiteiden kärjistymisestä.

Pohjois-Savo mielletään tutkimuksen mukaan ennen muuta kauniiksi luontomaakunnaksi runsaine vesistöineen, mäkisine maastoineen ja puhtaine ympäristöineen. Moni mainitsi myös välittömät, lupsakat ihmiset

ka-,elektroniikka- ja bioteknologia-alojen työ- sekä koulutuspaikkoja. Maa- ja metsätalouden jälkeen maakunnan työpaikkarakennetta pidetään vankasti palvelualapainotteisena, mm. majoitus-, ravitsemus- ja matkailualoille keskittyneenä.

Tunnettuudessa parantamista

Pohjois-Savon tunnettuudessa on parantamisen varaa. Maakunnassa toimivia yrityksiä sekä kuntia tunnetaan melko heikosti muualla. Tunnetuimpia kuntia ovat Kuopio, Iisalmi, Varkaus, Siilinjärvi, Suonenjoki, Nilsiä ja Juankoski. Useimmin kunnat tunnetaan yrityksistä, urheiluseuroista ja tapahtumista. Maakunnan nähtävyyksistä ja tapahtumista tunnetuin on Puijo ennen Kuopio Tanssii ja Soi-viikkoa. Kolmas oli Puijon kisat ja



Puijo ja Puijon kisat sijoittuivat korkealle tunnettuuskohteista Pohjois-Savon imago-tutkimuksessa.

pulmat nähtiin poikittaisliikenteessä mm. Pohjanmaalle ja yleensäkin länsirannikolle.

Tulevaisuuden tekemisessä haastetta

Maakunnan tulevaisuuden kehitysnäkymissä tulokset eivät olleet kovin hyviä etenkin verrattaessa niitä v. 1990 tietoihin. Vain matkailullisen vetovoiman on katsottu kasvaneen ja sen odotetaan kohoavan myös tulevana vuosina. Pohjois-Savon kansantalouden ja hyvinvoinnin uskotaan pysyvän suunnilleen ennallaan, mutta väestökadon arvellaan jatkuvan. Pohjois-Savon profiilissa on tapahtunut kymmenessä vuodessa Keski-Suomea ja Pohjois-Karjalaa enemmän polarisoitumista hyvään ja huonoon suuntaan.

Negatiivisuus on kasvanut arvioissa maakunnan elinolosuhteiden ja toimentulomahdollisuuksien kehittymisestä muihin maakuntiin verrattuna. Pessimistisimpiä ovat pohjoissavolaiset päättäjät ja kuntien virkamiehet sekä muualla Suomessa toimivien yritysten henkilöstö.

Maakunta ja kaupunki vertailua

Imagotutkimuksessa verrattiin Pohjois-Savoa Pohjois-Karjalaan ja Keski-Suomeen. Myönteisin profiili on Keski-Suomella ja sen positiivisuus on vahvistunut 90-luvulla. Pohjois-Savolla ja Pohjois-Karjalalla on yhteisiä profiileja luontoon ja maakunnallisiin persoonallisuuksiin liittyen.



Vertailuja tehtiin myös Kuopion kaupungin ja Oulun, Joensuun, Jyväskylän, Tampereen ja Turun kesken kehitysnäkymissä. Tutkimus kertoo, että Kuopion tulevaisuuden näkymät ovat selvästi Oulua ja jonkin verran Tampereä heikommat, mutta toisaalta selkeästi Joensuuta ja hieman Jyväskylääkin paremmat. Erot pohjoissavolaisten ja muualla asuvien arvioissa ovat pienet.

Sen sijaan tyytyväisyydessä Pohjois-Savoon asuin- ja työympäristönä on huomattava ero maakunnan ihmisten ja "muukalaisten" kesken. Pohjoissavolaisten tyytyväisyys kotimaakuntaansa voi kertoa, että väestötappio on pysäytettävissä, kun työ- ja opiskelupaikkoja saadaan syntymään riittävästi. Lisäksi Pohjois-Savosta muualle muuttaneissa on jonkin verran paluuhalukkuutta juurilleen. Toisaalta ajattelun aiheita antaa nuorison keskimääräistä suurempi tyytymättömyys.

Kuopiolaisen ASM-Tutkimus Oy:n tutkijayrittäjä Annukka Soimakallion tekemään tutkimukseen osallistui lähes 960 yli 13-vuotiasta henkilöä Pohjois-Savosta ja 900 yli 15-vuotiasta henkilöä maakunnan ulkopuolelta. Pohjois-Savon liitossa tutkimuksen johtajana toimi projektipäällikkö Kirsi Moisander.

Maakunnallinen viestintästrategia laadintaan

Maakuntajohtaja Antti Mykkäsen mukaan Pohjois-Savolle ryhdytään laatimaan maakunnan viestintäalan ammattilaisten yhteisvoimin viestintästrategiaa. -Se linkittyy maakuntasuunnitelmaan. Viestinnän pääkohteena ovat maakunnan asukkaat, mutta myös muualla tiedottamista lisätään. Oikaistavaa on käsityksissä mm. elinkeinorakenteesta.

Teksti ja kuvat: Ilpo Lommi

Pohjois-Savo mielletään luontomaakunnaksi.

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet valmistumassa

Maankäyttö- ja rakennuslaki, joka tuli voimaan vuoden 2000 alusta, lisäsi kaavajärjestelmään uuden ohjauselementin: valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet. Lain valmistelun yhteydessä arveltiin, että tavoitteet voidaan antaa valtioneuvoston päätöksellä pian lain voimaantulon jälkeen eli v. 2001 helmikuussa.

Tavoitteiden valmistelussa on kuitenkin tullut mutkia matkaan. Valmisteluprosessi viritettiin perustellusti asian uutuudesta johtuen sangen laajaksi ja avoimeksi, mikä on hidastanut valmistelua. Tavoiteluonnokset kirjoitettiin alkuvaiheessa yksityiskohtaisiksi, jonka takia niitä on jo pariin kertaan jouduttu yleistämään.

Eduskunta edellytti valtioneuvoston selonteon antamista tavoitteista omaa käsittelyään varten. Se annettiinkin eduskunnalle 26.5.2000. Eduskunnan ympäristövaliokunta on kuullut asiantuntijoita ja laatinut asiasta mietintönsä, joka hyväksyttiin suuren salin käsittelyssä 25.10.2000.

Eduskunta esittää ympäristövaliokunnan mietinnön pohjalta tavoitteisiin vielä monenlaisia korjauksia:

- tavoitteita tulisi antaa vain valtakunnallisesti merkittävistä alueidenkäyttökysymyksistä
- yleistavoitteiden ja erityistavoitteiden osittainen päällekkäisyys tulee poistaa
- tavoitteiden päällekkäisyyksiä erityislainsäädännön ohjauksen suhteen tulee poistaa
- erityistavoitteita tulisi tarkentaa ja konkretisoida, jotta niiden koh-

dentuminen on tarkempaa. Niihin voisi myös lisätä erillisiä nimettyjä hankkeita

- tavoitteiden oikeusvaikutuksen kohdentumista eri kaavatasoihin tulee selventää
- tavoitteiden ohjausvaikutuksen ja toimivuuden seuranta on käynnistettävä

Ympäristöministeriö muotoilee edelleen tavoitteita edellä esitetyn pohjalta ja pyrkii viemään ne valtioneuvoston päätettäväksi vielä v. 2000 puolella. Valtioneuvoston päätökseen tulee ilmeisesti sisällyttämään siirtymäsäännös, jona aikana valmisteltavana oleva kaava voidaan hyväksyä päätöksestä huolimatta.

Martti Salminen
suunnittelupäällikkö

Sisä-Savon seutukaava vahvistettu

Ympäristöministeriö vahvisti Suonenjoen, Karttulan, Rautalammin, Tervon ja Vesannon kuntia koskevan Sisä-Savon seutukaavan 21.6.2000. Samassa yhteydessä on myös vahvistettu Varkauden seudun pohjoisosaa eli Leppävirran kuntaa koskeva seutukaavan muutos.

Sisä-Savon seutukaavassa on saatettu ajan tasalle aiemmat aluetta koskevat seutukaavat. Uusina alueina kaavassa on käsitelty muun muassa retkisatamia, erämatkailu-, perinne- maisema- sekä kallionlouhinta- ja kalliomaisema-alueita. Lisäksi kaava sisältää runsaasti muutoksia aikaisempiin seutukaavoihin. Kaavassa on otettu huomioon esimerkiksi uusimmat tie-, laiva- ja veneilyreitit suunnitelmat. Luonnonsuojelualuevarauksia on täydennetty uusimpien valtakun-

nallisten suojeluohjelmien sekä alueellisten suojeluselvitysten perusteella.

Merkittävänä yksittäisenä kohteena seutukaavaan sisältyy Vuoksen ja Kymijoen pohjoiset vesistöt Suonenjoki-Leppävirta -välillä yhdistävä Savon kanava, joka on tarkoitettu erityisesti venematkailun tarpeisiin. Kanavan on arvioitu luovan edellytyksiä esimerkiksi Suonenjokivarren matkailuelinkeinon kehittämiseksi. Leppävirran puolelle sijoittuvat kanavavaraukset sisältyvät Varkauden seudun pohjoisosaa koskevan seutukaavan muutokseen.

Ympäristöministeriö on jättänyt vahvistamatta seutukaavaan sisältyvän Suonenjoki-Karttula-Pielavesi -tieyhetyden luokituksen muuttamisen seudullisesta tiestä kantatieksi. Mi-

nisteriö katsoi, että luokituksen nostamiselle ei ole tieverkollisia perusteita. Ministeriö jätti myös vahvistamatta eräitä merkitykseltään paikallisia luonnonsuojelualuevarauksia.

Kaavaa vastaan oli tehty kaksi valitusta, jotka molemmat ympäristöministeriö hylkäsi. Päätökset ovat olleet kuulutettuina kunnissa 14.8. – 15.9.2000. Vahvistuspäätöksistä ei ole valitettu, joten Sisä-Savon seutukaava ja Varkauden seudun pohjoisosan seutukaavan muutos ovat tulleet lainvoimaisiksi. Uuden maankäyttö- ja rakennuslain siirtymäsäännöksen mukaan ne ovat voimassa seutukaavoina rakennuslain oikeusvaikutuksien v. 2010 saakka, jonka jälkeen ne muuttuvat maakuntakaavoiksi.

Martti Salminen
suunnittelupäällikkö

Liikennejärjestelmäsuunnittelun ensimmäinen vaihe valmistunut

Pohjois-Savon liitto, Savo-Karjalan tiepiiri ja Itä-Suomen lääninhallitus käynnistivät loppuvuodesta 1999 Pohjois-Savon liikennejärjestelmäsuunnitelman laatimisen. Suunnittelutyö jakaantui kahteen vaiheeseen. Alkusyöksystä valmistuneen ensimmäisen vaiheen tavoitteena oli selvittää mm. liikennejärjestelmän eri osa-alueiden tila ja kehittämistarpeet, hahmotella alustavat liikennepoliittiset tavoitteet sekä ohjelmoida liikennejärjestelmäsuunnitelman laatimistyö.

Suunnittelutyön rinnalla laadittiin tavaraliikenteen ja varastoinnin logistiikkaa koskeva erillisselvitys. Selvitys antoi yksityiskohtaista tietoa Pohjois-Savon tavaraliikenteestä, logistiikan nykytilasta ja kehittämistarpeista. Liikennejärjestelmä- ja logistiikkaselvitykset sisälsivät yli 200:lle maakunnan yritykselle suunnatun postikyselyn ja laajan haastattelukierroksen.

Pohjois-Savon liikennejärjestelmän tilaa voidaan selvitysten perusteella luonnehtia seuraavasti:

- Pohjois-Savon kilpailukyvyyn kannalta maakunnalliset ja ylimaakun-



nalliset yhteydet ovat elinkeinoelämän kuljetuksille kohtuullisen hyvät ja keskeiset liikenneverkon puutteet ovat tiedossa.

- Alemman tieverkon kunto on heikkenemässä mutta se on edelleen kauttaaltaan ympärivuotisesti liikennöitävässä kunnossa. Keli-rikkokaudella alemmalla tieverkolla on ajoittaisia liikennehäiriöitä. Tienkäyttäjät pitävät tieverkon hoitotasoa liian alhaisena alemmalla tieverkolla ja kevyen liikenteen välillä.
- Henkilöautoliikenne sujuu tiestöllä hyvin. Työmatkaliikenne aiheuttaa ajoittain ruuhkautumista Kuopion seudulla.
- Tieliikenteen rooli on vahvin henkilö- ja tavaraliikenteessä.
- Haja-asutusalueella joukkoliikenteen tarjonta on vähäistä ja liikennöinti tukeutuu koululaisliikenteeseen. Joukkoliikenteen palvelutaso on hyvä Kuopion kaupungissa sekä Siilinjärven ja Kuopion välillä.
- Maakunnan saavutettavuuden kannalta kaukojunayhteyksiä on riittävästi, mutta yhteydet ovat hitaita. Rataverkon turvallisuus- ja nopeustason parantaminen vaatii suuria investointeja. Julkisen liikenteen kattava matkustajainformaatio puuttuu. Henkilöliikenneasemien matkustajapalvelut ovat riittämättömät. Tavaraliikenteessä tärkeää on yhdistettyjen kuljetusten kehittäminen.
- Maakunnan kilpailukyvyyn kannalta kuntien sisäisten kuljetusten palvelutaso on alhainen Kuopion seutua lukuun ottamatta.
- Liikennejärjestelmäyhteistyöllä ei ole yhtenäistä muotoa ja perustiedot liikkumisesta ovat hajallaan. Maankäytön ja liikenteen yhteen kytkentä tapahtuu pääosin sektori-kohtaisesti eikä yhtenäistä koko maakuntaa kattavaa toimintamallia ole käytössä.
- Tavaraliikenteen logistiikan hoito on maakunnassa hajautunutta ja yhteistyö vähäistä. Erityisesti logis-

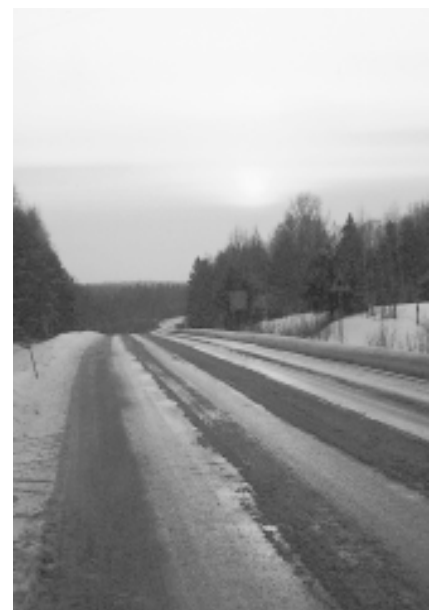
tiikan koulutusta tarvitaan alueen yrityksissä. Samoin organisaatioiden välinen tiedonsiirto kaipaa kehittämistä erityisesti pk-sektorilla. Avainasia kehittämistoiminnalle on alueellisen logistiikkayhteistyön käynnistäminen.

- Maakunnassa on paljon tavaraliikenteen käyttöön soveltuvia vesistöreittejä mutta kytkentä muihin liikennemuotoihin on satunnaista.
- Liikenneturvallisuus on maakunnassa valtakunnan keskitasoa.

Seuraava vaihe käynnistynyt

Liikennejärjestelmätyön seuraava vaihe on käynnistynyt ja käsittää koko maakuntaa koskevan liikennestrategian luomisen. Työssä määritellään maakunnan eri tahojen yhteinen näkemys liikennejärjestelmän kehittämisen painopistealueista ja tärkeimmistä hankkeista. Maakunnan liikennestrategia valmistunee v. 2001 maaliskuun loppuun mennessä, minkä jälkeen käynnistetään kaupunkiseuduittaisten yksityiskohtaisten liikennejärjestelmäsuunnitelmien laadinta.

Jouko Kohvakka
suunnitteluinsinööri



Pohjois-Savon liiton toiminta- suunnitelma ja talousarvio v. 2001

Toiminta-ajatuksensa mukaisesti Pohjois-Savon liitto toimii maakunnan ja sen asukkaiden elinolosuhteiden ja hyvinvoinnin kaikinpuoliseksi kehittämiseksi. Pohjois-Savon liitolla on kolme päätulosaluetta: aluekehitystehtävät ja alueidenkäytön suunnittelutehtävät lakisäätöinä sekä edunvalvonta- ja yhteistoimintatehtävät, joista myös osa on lakisäätöisiä.

Toimintasuunnitelma 2001

Maakuntasuunnitelma

Maakuntasuunnitelmalla tarkoitetaan keskipitkän ja pitkän tähtäyksen mukaista strategista suunnitelmaa. Maakuntasuunnitelmassa osoitetaan maakunnan tavoiteltu kehitys vuoteen 2020. Se luo pohjan maakunta-kaavojen alueellisten kehittämissuunnitelmien sekä EU:n tavoite I -ohjelman laatimiselle ja ohjelman tarkistamiselle.

Luonnos maakuntasuunnitelmaksi valmistuu keväällä 2001. Uusi maakuntavaltuusto käsittelee luonnosta ensimmäisen kerran kevätkokouksessaan 2001 ja hyväksyy sen syyskokouksessaan 2001.

Aluekehitystehtävät

Pohjois-Savon liiton tärkeimmät tehtävät aluekehitystehtävien päätulosalueella v. 2001 ovat tavoite I -ohjelman sekä kansallisen aluepolitiikan toteuttaminen.

Vuoden 2000 keväällä komissio hyväksyi koko Itä-Suomea koskevan tavoite I -ohjelma-asiakirjan. Se sisältää Itä-Suomen kehittämistavoitteiden määrittelyn sekä kehittämisen strategiset linjaukset. Pohjois-Savossa ei ole enää useita EU:n tavoite-ohjelma-alueita eikä ns. valkeaa aluetta. Tavoite I -ohjelmaan sisältyy en-

tistä paremmat mahdollisuudet kehittää Pohjois-Savo kokonaisuutena aluelain periaatteiden mukaisesti. Tavoite I -ohjelman toteuttamisessa korostuu maakunnan yhteistyöryhmän rooli strategisissa linjauksissa.

1900-luvun loppuvuosien ja 2000-luvun alun väestö- ja muu alueellinen kehitys edellyttävät EU:n tavoite I -ohjelman lisäksi kansallisen aluepolitiikan tehostamista. Sisäasiainministeriö on käynnistänyt kansallisen aluepolitiikan uudistamisen, joka tähtää mm. koko maan kattavaan 30-40 aluekeskuksen verkkoon. Aluekeskuksille on annettu v. 2001 maaliskuun loppuun aikaa tehdä ohjelmaehdotukset, joista valitaan parhaimmat toteutettavaksi. Ohjelma-kausi kestää v. 2006 loppuun. Koko maakunnan kehittämistä vauhditetaan alue- ja maaseutupolitiikalla.

Alueiden käyttö

Tärkeimmät tehtävät ovat Ylä-Savon seudun maakuntakaavaehdotuksen laadinta ja Kuopion seudun maakuntakaavan laadinnan käynnistäminen.

Vuodenvaihteessa 2000-2001 nähtävillä oleva Ylä-Savon seudun maakuntakaavaehdotus valmistellaan maakuntavaltuuston hyväksyttäväksi käsittelemällä sen palautte maakuntakaavatyöryhmässä, maakuntakaavatoimikunnassa ja maakuntahallituksessa. Maakuntavaltuusto hyväksyy kaavan kesäkokouksessaan, minkä jälkeen se alistetaan ympäristöministeriön vahvistettavaksi.

Kuopion seudun maakuntakaavan osalta v. 2001 pätehtävä on kaavan tavoiteraportin laadinta. Sen lähtökohdan muodostavat uuden maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti valtioneuvostossa v. 2000 lopulla hyväksytyt valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet. Tavoitteiden koh-

dentumista Kuopion kaupunkiseudulle käsitellään mm. keväällä pidettävässä viranomaisneuvottelussa.

Edunvalvonta, yhteistoiminta ja erillistehtävät

Tärkeimmät tehtävät ovat edunvalvontakeskeisissä hankkeissa, vaikuttaminen Euroopan Unionissa sekä maakunnan sisäisen ja itäsuomalaisen yhteistyön tiivistäminen. Liitto pitää yhteyttä maakunnan kannalta keskeisimpiin Euroopan Unionin komission pääosastoihin ja rakennerahastoihin sekä Euroopan Parlamentiin. Yhteistyössä Etelä-Savon, Kainuun ja Pohjois-Karjalan kanssa ylläpidetään Itä-Suomen toimistoa Brysselissä.

Osaamisen vahvistaminen on maakunnan kehittämisessä ydinalue. Osaaminen on tärkein tuotantotekijä menestystuotteiden kehittelyssä ja jatkuvassa uudistamisessa. Liitto vaikuttaa kaikin tavoin Kuopion yliopiston ja Pohjois-Savon ammattikorkeakoulun kehittämiseen. Edunvalvonnalla pyritään vaikuttamaan myös yhteyksien parantamiseen ja kuntien talouden kohentamiseen. Erytisen ajankohtaista on vaikuttaminen valtiosuusjärjestelmän kehittämiseen niin, että se turvaa peruspalvelujen rahoituksen taantuvilla alueillakin kohtuullisella maksu- ja verorahoituksella.

Liiton tärkeitä yhteistoimintatehtäviä on edistää maakunnan kansainvälistymistä. Euroopan Unionin jäsenmaiden alueisiin luodaan yhteyksiä ennen muuta asia- ja hankekohteisesti. Erytishuomio kiinnitetään yhteistyöhön unionin itärajalla olevien alueiden kanssa. Pohjois-Savon sisäisessä yhteistyössä keskitytään koko maakunnan keskeisten asioiden ja hankkeiden edistämiseen sekä toimivan hankevalmistelujärjestelmän aikaansaamiseen. Avainasemassa ovat

kaikki maakunnan kehittämiseen keskeisesti vaikuttavat tahot.

Liitto huolehtii Pohjois-Savon kehittämisrahaston päätösten valmistelusta, hankeseurannasta ja vaikutusten arvioinnista. Pohjois-Savon identiteetin ja imagon vahvistaminen liittyy läheisesti maakunnan yleisten kehitysedellytysten parantamiseen. Tähän tähtäävä viestintäsuunnitelma laaditaan ja toteutetaan.

Hallinto- ja tukipalvelut

Keskeisenä tavoitteena ovat hyvät tukipalvelut, joilla varmistetaan aluekehitystehtävien, alueidenkäytön ja edunvalvonnan päätulosalueiden tuoksellinen toiminta. Samalla huolehditaan, että päätehtäväalueilla on taloudelliset voimavarat toimintasuunnitelman toteuttamiseen.

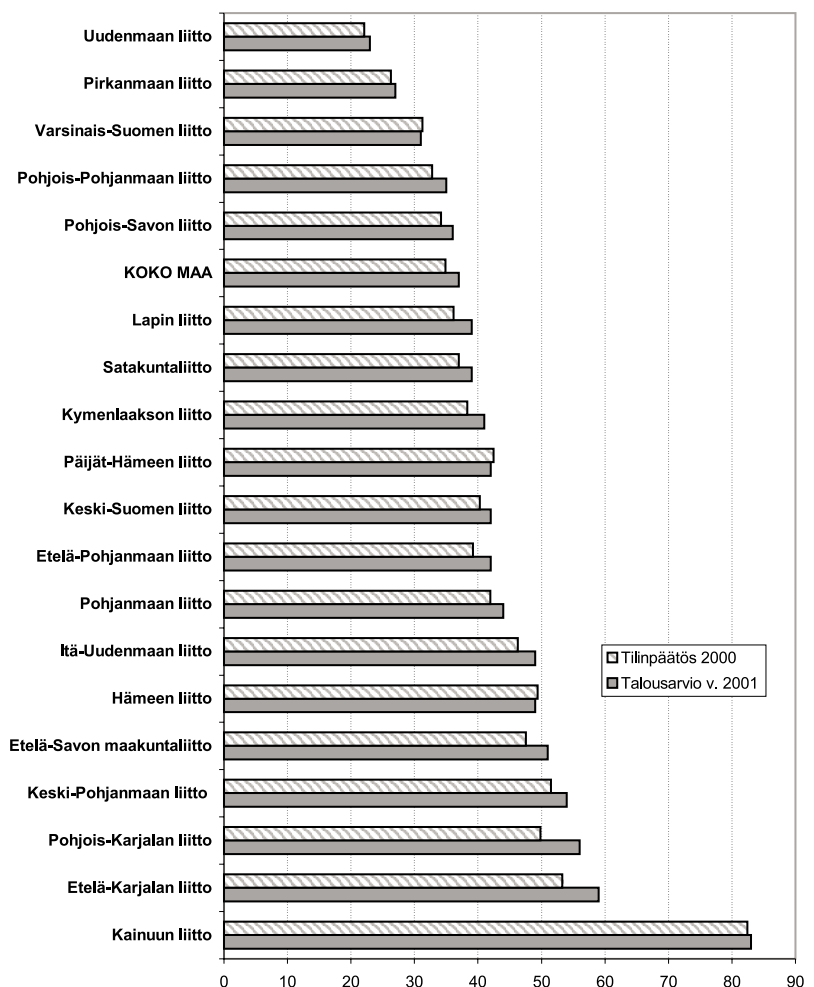
Toimikaudeksi 2001-2004 valitaan jäsenet uusiin luottamushenkilöelimiin; maakuntavaltuustoon, maakuntahallitukseen, toimikuntiin ja työryhmiin, tarkastuslautakuntaan sekä maakuntahallituksen työjaostoon.

Talous

Pohjois-Savon liiton v. 2001 talousarvion loppusumma on 16,2 miljoonaa markkaa. Kuntien maksuosuuskatteisen eli varsinaisen toiminnan toimintakate pienenee 35 % eli 150 000 markkaa. Kuntien maksuosuuksien kasvu on 434 000 markkaa eli 5 %. Kuntien maksuosuuksien kasvu johtuu pääosin varautumisesta tavoite I -ohjelman maksimaaliseen hyödyntämiseen, lisääntyneistä kansainvälisistä tehtävistä sekä kohonneista kustannuksista.

Juhani Väättäinen
hallintopäällikkö

Maakuntien liittojen jäsenkuntien maksuosuudet varsinaisiin toimintoihin, mk/asukas, TP2000 ja TA2001



Pohjois-Savon liitossa kuntien maksuosuuksien kasvu on 434.000 mk (5 %) edelliseen vuoteen. Kuntien maksuosuus liiton varsinaisiin menoihin on 36 mk/asukas, mikä on alle maakunnallisten liittojen keskiarvon. Kuntien maksuosuudet ovat Pohjois-Savon liitossa neljänneksi pienimmät, kun väestöpohjaltaan liitto on maan kuudenneksi suurin.

Pohjois-Savon liitto 2000

Kunnallisvaalien vaikutus Pohjois-Savon liiton hallintoelimiin

Maakuntavaltuusto

Pohjois-Savon liitossa ylintä päätösvaltaa käyttää 63-jäseninen maakuntavaltuusto, johon **kuntien edustajainkokous** valitsee jäsenet jäsenkuntien kunnanvaltuustojen toimikautta vastaavaksi ajaksi. Kustakin jäsenkunnasta valitaan yksi jäsen 4 000 asukasta kohti, kuitenkin enintään viidennes rajoittamattomasta jäsenmäärästä. Rajoitus koskee käytännössä vain Kuopion kaupungin edustusta.

Kuntalain muutoksen jälkeen ensimmäisen kerran valittavan maakuntavaltuuston kokoonpanossa on otettava huomioon:

- maakuntavaltuustossa olevien ryhmien ääniosuuksien tulee vastata jäsenkuntien valtuustoryhmien kunnallisvaaleissa saamaa ääniosuutta maakunnassa suhteellisuusperiaatteen mukaisesti
- maakuntavaltuustojen jäsenten tulee olla kunnanvaltuutettuja
- maakuntavaltuuston kokoonpanon tulee täyttää tasa-arvolain vaatimukset

Uusi maakuntavaltuusto valitaan toimikaudeksi 2001-2004 kuntien edustajainkokouksessa 26.2.2001. Kunnat valitsevat siihen edustajansa tammi-kuun vaalikokouksissa. Edustajainkokousta edeltävät poliittisten piirijärjestöjen neuvottelut, jotta maakun-



tavaltuuston kokoonpano saataisiin kuntalain mukaiseksi.

Maakuntahallitus

Pohjois-Savon liiton hallintoa hoitaa maakuntahallitus. Se johtaa ja valvoo liiton etua, edustaa sekä tekee sen puolesta sopimukset. Maakuntavaltuusto valitsee maakuntahallitukseen 11 jäsentä ja heille henkilökohtaiset varajäsenet.

Maakuntahallitus valitaan kunnallisvaalilain suhteellisuusperiaatteella niin, että otetaan huomioon jäsenkuntien valtuustoryhmien kunnallisvaaleissa saamat äänimäärät. Maakuntahallituksen kokoonpanossa on pyrittävä ottamaan huomioon alueellinen edustavuus.

Juhani Väättäinen
hallintopäällikkö

Poliittiset voimasuhteet Pohjois-Savon liitossa toimikautena 2001 - 2004 *)

	Maakuntavaltuusto	Maakuntahallitus	Maakunnan yhteistyöryhmä (kuntajäsenet)	Tarkastuslautakunta	Työjaosto
Keskusta	25 (-8)	5	5 (+1)	2	2
SDP	13 (+2)	2	2	1	1
KOK	9 (-1)	2	1 (-1)	1 (+1)	1
Vas	9	2	1	- (-1)	1
SKL	4 (+4)	-	-	-	-
Vihreät	3 (+3)	-	-	-	-
PS	1 (+1)	-	-	-	-

(suluissa muutos edelliseen kauteen)
*) Laskelmassa huomioitu Kangaslammin liittyminen jäseneksi 1.1.2002 lukien

Pohjois-Savon valtuuskunnasta lisää kehittämisvoimaa

Keväällä 2000 perustettiin Pohjois-Savon valtuuskunta maakunnan kehittämistä edistämään. Se tarkoittaa mm. Pohjois-Savo kehittävien asioiden ideoimista ja visiointia, uusien näkökulmien etsimistä ja arvioimista, maakunnan päätöksentekijöiden sparraamista sekä yleensäkin myönteisten asioiden esittämistä sekä pr-suhdetöiden tekemistä.

Valtuuskunnan puheenjohtajana on eduskunnan pääsihteeri Seppo Tiitinen ja varapuheenjohtaja Meritan varatoimitusjohtaja Eira Palin-Lehtinen.

Valtuuskunnan työvaliokuntaan on nimetty näyttelijä Eija Ahvo-Saartamo, Vakuutusyhtiöiden Keskusliiton tiedotusjohtaja Reijo Ollikainen ja Teollisuuden ja Työnantajain Keskusliiton johtaja Heikki Pitkänen. Lisäksi työvaliokuntaan kuuluvat Pohjois-Savon liiton maakuntajohtaja Antti

Mykkänen ja kulloinenkin Pohjois-Savon maakuntahallituksen puheenjohtaja. Työvaliokunta mm. hyväksyy valtuuskunnan toiminta- ja taloussuunnitelman.

Pohjois-Savon valtuuskuntaan kuului vuoden 2000 lopulla 52 henkilöä. Sen jäsenmääräksi on päätetty enimmillään 120 henkilöä. Valtuuskunnan jäsenet nimeää Pohjois-Savon liiton maakuntavaltuusto. Valtuuskunnan toiminta-ajatuksena on muodostaa yhteenliittymä, jolla pidetään yhteyttä Pohjois-Savon kehittämisestä kiinnostuneisiin, pääasiassa pääkaupunkiseudulla toimiviin talous-, yhteiskunta-, tiede- ja kulttuurielämän vaikuttajiin.

Ideointia ja innovointia

Maakuntajohtaja Antti Mykkäsen mukaan valtuuskunnan luontevin rooli on ideointi ja innovointi. Val-

tuuskunnan jäsenet tarjoavat "ulko-
puoliset korvat ja silmät" aktivoimaan maakunnan kehittymistä. Valtuuskunnan vahvuutena on tulevaisuuden visiointi ja käytännön kehittämisen edistäminen jäsenten osaa-
miseen ja luovuuteen perustuen.

Jokainen valtuuskunnan jäsen ottaa ainakin yhden konkreettisen asian edistettäväkseen tai seurattavakseen. Ideoinnin ja sparrauksen pohjana voivat olla Pohjois-Savon omat suunnitelmat, kuten vuoteen 2020 ulottuva maakuntasuunnitelma. Sen kommentointi voi olla yksi valtuuskunnan tehtävistä, sanoi Mykkänen.

Valtuuskunta kokoontuu kerran tai kaksi vuodessa. Valtuuskunnan jäsenten ja Pohjois-Savon vuorovaikutusta tapahtuu muulloinkin kuin kokoontumisissa.

Teksti ja kuva: Ilpo Lommi



Pohjois-Savon valtuuskunta kokoontui järjestäytymiskokoukseen Kuopiossa. Kuvasta puuttuu puheenjohtaja Seppo Tiitinen.

Tapio Nokkala viitostien kehittämistoimiston vetäjäksi

Viitostien kehittäminen vauhdittuu

Päijät-Hämeestä Lappiin ulottuvaa, halki Savon sekä Kainuun kulkevaa viitostietä alettiin syksyllä 2000 markkinoida tehostetusti yhtenä maan keskeisistä matkailu- ja kuljetusväylistä. 20 kunnan ja kolmen maakuntaliiton muodostama Viitostie ry perusti viime kesänä kehittämistoimiston, joka sijoittui Kuopioon Pohjois-Savon liiton yhteyteen. Kehittämistoimiston vetäjäksi palkattiin matkailu- ja majoitusalan kokenut ammattimies, resonomi Tapio Nokkala.

Kannustan yrittäjiä ja alueellisia viranomaisia matkailupalvelujen kehittämiseen, markkinointiin ja muuhunkin verkostoyhteistyöhön viitostien runsaiden mahdollisuuksien tehokkaammaksi hyödyntämiseksi. Laajapohjaisella yhteistyöllä päästään tuloksiin viitostien ja sen lähialueiden markkinoinnissa. Yhteistyötä on tehtävä yli maakuntarajojen sekä julkisen ja yksityisen palvelusektorin kesken unohtaen alueelliset kilpailuasetelmat, sanoo Nokkala.

Näkyvyyttä viitostielle

Nokkala muistuttaa, että yhteistyötä on tehty viitostien ”myynninedistämiseksi” jo 1960-luvulta, mutta nyt sitä tehostetaan kehittämistoimistolla. Konkreettisina markkinointi- ja tiedotustoimina Tapio Nokkala toteutti syksyllä tiedotustilaisuuksien sarjan Kemijärveltä etelään. Työn alla on viitostien www-internetsivujen uusiminen, muun tiedotusaineiston tuottaminen sekä mittava Lapista alkava kiertue ensi keväänä. Viestintäkampanjoita on suuntautumassa myös ulkomaille.

Viitostie on kehityskäytävä, liikenneväylä, talousvyöhyke, palvelutuote, yhteistyöverkosto ja instituutio näkökulmasta riippuen. Kehittämistoimisto edistää näitä kaikkia ulottuvuuksia, joten työkenttä on suuri.

Siksi oli tarpeen perustaa pysyvä toimisto, joka toimii ”työrukkana” ja ideageneraattorina viitostien kehittämiselle.

Viitostien kehittämisessä ovat kyseessä suuret taloudelliset arvot. Tällä itäisen Suomen keskeisimmällä matkailu- ja tavarakuljetusväylällä liikkuu lähialueet mukaan lukien monien satojen miljoonien markkojen liiketoiminta. Kyse on myös tuhansista työpaikoista. Kasvupotentiaalia on paljon, sillä tekemätöntä työtä ja ulkopuolista kiinnostusta on löytynyt runsaasti. Yksi keskeisimmistä haasteista on yrittäjien, julkishallinnon viranomaisten ja muiden asiaan liittyvien tahojen yhteistyön vauhdittaminen erilaisilla verkostumismuodoilla. Siihen on tarvetta niin tuotekehityksessä kuin yhteisten markkinointi- ja infrastruktuurihankkeiden rahoittamisessakin, kertoo Nokkala.

Suuret mahdollisuudet

Hänen mukaansa viitostien matkailullisen imagon kirkastamiseen kannattaa panostaa. Maailman suurimmaksi ja nopeimmin kasvavaksi teolliseksi alaksi kohonneessa matkailussa on huomattava kasvupotentiaali koko Itä- ja Pohjois-Suomelle.

Maahamme suuntautuvan matkailun arvioidaan kaksinkertaistuvan v. 2010 mennessä. Tästä kasvusta nappaamme huomattavan osan Itä- ja Pohjois-Suomeen viitostieväylän kautta. Se johdattaa matkailijat kiehtoville



Tapio Nokkala lähti kehittämään viitostien markkinointia ja tunnetuksi tekemistä.

luonto- ja liikuntamatkailualueille, joissa on ympärivuotisesti tarjolla elämyksiä. Viitostie on väylä Suomen Itä-Lappiin ja Pohjois-Venäjälle Euroopan viimeisiin erämaihin, tähdentää Tapio Nokkala.

Hänen mielestään viitostietä on hyödynnettävä ennen kaikkea paikallisesti, vaikka kehittämistoimisto perustettiin voimien kokoamiseksi. Paikallisesti rakennetaan viitostien palvelujen perusta, jota keskitetyti markkinoidaan. Palvelujen on oltava määrältään ja laadultaan priimaa, jotta markkinoinnista syntyy tuloksia pitkälläkin aikajänteellä.

Kehittämistoimistolla laaja tausta

Viitostien kehittämistoimiston taustalla ovat Viitostie ry, Etelä-Savon liitto, Pohjois-Savon liitto ja Kainuun liitto. Viitostie ry:n jäsenenä on 20 kuntaa ja kaupunkia Heinolasta Kemijärvelle. Viitostie on osa kansainvälistä TERN-verkkoa, joka alkaa Kreikasta ja päättyy Keski-Euroopan sekä Baltian läpi edeten Suomeen aina Jäämeren rannikolle Nordkapiin asti.

Teksti ja kuva: Ilpo Lommi

Idea historiallisesta raja- ja eräseutuseikkailusta voitokas

Anssi Kakolle maakunnan kehittämispalkinto

Maaninkalainen Anssi Kakko voitti Tuhatuotinen Savo 2000 -kampanjaan kuuluvan Maakunnan paras kehittämisidea-kilpailun ehdotuksellaan raja- ja eräseutuseikkailusta historiallisessa Savossa. Anssi Kakko sai pääpalkintona 7 000 markan arvosta pohjoissavolaisten pörssiyhtiöiden eli Olvin ja Ponssen osakkeita. Kunniaininnan saivat kuvataideopiskelija Leena Tikkanen Kiuruvedeltä ja 16-vuotias lukiolainen Harri Halonen Iisalmesta.

Anssi Kakon kilpailuideassa hyödynnetään Pohjois-Savon kiintoisaa historiaa mm. matkailuhankkeiden poh-

jaksi. Hänen mukaansa Maaningan ja Rautalammin emäpitäjien historiasa on kosolti niin kiintoisia vaiheita 1600-luvulta lähtien, että niistä voi rakentaa ympärivuotisen tapahtumakokonaisuuden. Se voi koostua mm. kulttuuritapahtumista, seminaareista, retkireiteistä, ym. Hankkeesta voisi tulla matkailullinen vetonaula.

Toteuttaja etsinnässä

Idea on palkintoraadin mielestä toteuttamiskelpoinen. Toteuttajaa ei kuitenkaan vielä ole. Hankkeen toteuttamiseen tarvitaan päätoiminen vetäjä. Ilmeisesti liikkeelle olisi hyvä

lähteä yrityspohjalta, arveli Anssi Kakko, joka Maaningalle 90-luvun puolivälin jälkeen muutettuaan on kiinnostunut maakunnan historiasta. Hän on monessa mukana kotikunnassaan, sillä Kakko tunnetaan Maaningan Vätysteatterin harrastajanäyttelijänä sekä viime kesäisten Unissakävelyn SM-kisojen ja Aino Räsäsen juhluvuoden puuhamiehenä.

Leena Tikkasen kilpailuidea on ottaa maaseudun joutilas viljelymaa osakkuuspohjaiseen siirtolapuutarhatoimintaan mm. peltoalan uudelleen käyttämiseksi. Se edistää maakunnan kehittämistä myös matkailuhankkeena. Harri Halosen kilpailuehdotus Kestävä kehitys esittelee malleja, joiden pohjalta maakunnan tulevaisuus voi kestävästi rakentua.

Huhti-syyskuussa Pohjois-Savossa pidettyyn maakunnan kehittämisidea-kilpailuun tuli 28 ehdotusta yleiseen sarjaan. Ne jakautuivat melko tasaisesti ympäri maakuntaa. Tuhatuotinen Savo 2000 -kampanjan projektipäällikkö Kirsi Moisander pitää määrää tyydyttävänä.

Lasten kisa jatkuu

Alle 14-vuotiaiden lasten sarjaan osallistui vain yksi ehdotus Kuopion Jynkänlahden 5d -luokalta. Se sai kunniamaininnan pohdittuaan maakunnan kehitystä ansiokkaasti kotiympäristön näkökulmasta. Ykköspalkintoa ei lasten sarjassa jaettu.

Niukan osanottajamäärän vuoksi kisaraati päätti jatkaa lasten kehittämisideakilpailua helmikuun 2001 loppuun. Kilpasarjoihin ovat ylä- ja alasteiden oppilaat. Palkintoina on muutamia tuhansia markkoja rahaa vaikkapa luokkaretkeen.



Maaninkalainen Anssi Kakko teki voitokkaan maakunnan kehittämisehdotuksen.

Teksti ja kuva: Ilpo Lommi

Tuhattuotisen Savon tilitystä

Tuhattuotinen Savo -projektin juhluvuotta vietettiin erilaisin tapahtumien liki kaikissa maakuntamme kunnissa. Tapahtumien lukumäärä ylitti kaikki odotukset ja ne saivat runsaasti julkisuutta. Juhlavuoden virallisessa tapahtumakalenterissa oli yli 60 kuntien, järjestöjen tai muiden yhteisöjen järjestämää juhlaa, konsertti- tai teatteriesitystä, kotiseututapahtumaa ja näyttelyitä.

Tapahtumien kokonaiskävijämäärien laskeminen on vielä hieman kesken, mutta jo nyt voidaan arvioida käyntejä olleen 70 000-100 000. Suurimpia yksittäisiä tapahtumia olivat Tuhattuotisen Savon juhlat, joihin osallistui yhden viikonlopun aikana elokuun puolivälissä yli 10 000 henkeä. Varkauden Kanavajuhlissa arvioitiin käyneen noin 7 000 henkilöä. Sonkajärven ruukilla olleeseen näyttelyyn kävi tutustumassa yli 30 000 näyttelyvierasta.

Juhlavuoden kapulat ovat kiertäneet kouluissa, kokouksissa ja yrityksissä. Takaisin niitä on palautunut jo toista kymmentä. Kapulan mukana kulkenut viesti kehittämisideakilpailusta otettiin hyvin vastaan aikuisten sarjassa. Kilpailuehdotuksia tuli 28, joista parhaana palkittiin Anssi Kakon idea

raja- ja eräseikkailuista historiallisessa Savossa. Lasten sarjaan osallistui vain yksi koululuokka, joten kilpailua jatkettiin hiukan edellisestä muutettuna. Kilpailu aika päättyy helmikuun lopussa 2001.

Juhlavuoden muita merkittäviä tapahtumia olivat Pohjois-Savon valtuuskunnan kokoaminen ja sen toiminnan aloittaminen, Pohjois-Savon

tavien ammattilaisten töiden tuloksia. Vaikka tapahtumat valtaosin rakennettiin ennestään olemassa olevien tilaisuuksien yhteyteen, saimme monta uutta ja innoittavaa kulttuurielämystä. Olevien tapahtumien ja organisaatioiden mukaan ottaminen antoi mahdollisuuden esitellä vahvuuksia, joita meillä maakunnassa tapahtumajärjestäjillä on. Tämä vahvistaa pitkäjänteisesti kehitettyjen

tapahtumien tunnettuutta ja jatkuvuutta.

Pohjois-Savo on kulttuurin, savolaisen kielen ja osaamisen maakunta, joka uskoessaan omaan menestymiseensä pystyy kilpailemaan tasavertaisena muiden maakuntien joukossa. Henkisen ilmapiirin myönteisyys, heikkouksien tunnistaminen ja oman osaamisen vahvistaminen ovat Pohjois-Savon tulevaisuudelle keskeisiä selviytymiskeinoja.

Kulttuurilla ja urheilulla on luontaiset edellytykset tukea maakuntamme kilpailukykyä. Niinpä juhlavuoden jälkeen on tärkeää ottaa huomioon ihmisen näkökulma, hänen henkinen hyvinvointinsa ja viihtyvyytensä. Tähän me jokainen voimme olla vaikuttamassa.

Teksti: Kirsi Moisander,
kuva: Ilpo Lommi



Tuhattuotinen Savo -projektin keskeisiin tapahtumiin kuuluneeseen Pohjois-Savon maakuntapäiväjuhlaan Kuopion matkustajasatamassa osallistui runsaasti väkeä.

Maakuntakuvatutkimus 2000 sekä Maisemagallerian töiden ilmestymisen valtatie 5:n varteen.

Uusia ja jo olemassa olevia tapahtumia

Tuhattuotisen Savon projektipäällikkö Kirsi Moisander kertoo, että juhlavuosi antoi maakuntamme väelle mahdollisuuden esitellä kotiseutunsa kulttuuria ja saavutuksia. -Näimme innokkaiden harrastajien ja tai-

Wille Riekkiselle ja Ilkka Kylävainiolle maakunnan maineteko -palkinnot

Kuopion hiippakunnan piispa Wille Riekkinen ja Keitele Forest Oy:n toimitusjohtaja-yrittäjä Ilkka Kylävainio saivat Maakunnan maineteko -palkinnot Pohjois-Savon maakuntajuhlassa Kuopiossa.

Maakuntajohtaja Antti Mykkänen perusteli palkinnonsaajien valintaa sillä, että piispa Wille Riekkinen on toiminut tehtävässään paitsi vanhurskaasti myös kunnioitettavan savolaisesti. Hän on ollut mm. useiden kansallisesti merkittävien keskustelujen avaajana kaihtamatta kiperiäkään yhteiskunnallisia kysymyksiä. Saarnoissaan ja muissakin esiintymisissään piispa Riekkinen on helposti ymmärrettävä ja kansanomainen kielikuvien loistokas käyttäjä.

Keitele Forest Oy on Mykkäsen mukaan huippuesimerkki pohjoissavolaisen metsäteollisuuden menestystarinasta. Toimitusjohtaja Ilkka Kylävainion omistamasta ja johtamasta mekaanisen puunjalostuksen yrityksestä on kehittynyt yksi Suomen johtavista sahoista. Sen kasvanneesta liikevaihdosta jo 85 % menee vientiin. Sahayritys on myös tuotantoteknologian kehittämisessä maailman eturivissä. Jalostusarvon kasvaminen koituu koko maakunnan hyväksi yrityksen käyttäessä pohjoissavolaista raakapuuta.

Savolaisuus on vahvuus

Varpaisjärvellä syntynyt piispa Wille Riekkinen totesi, että savolaisuus on hyvä synnyinlahja. Se on tuonut vahvan heimoidentiteetin, mikä tarkoittaa mm. vapautta olla oma itsensä kaikkialla maailmassa tahansa. Savolaisuutta ei tarvitse korostaa eikä hävetä ja sen ominaisuuksia voidaan arvostaa kristillisestäkin näkökulmasta.

V. 1981 Pohjois-Savoon yrittäjäksi tulleen Kylävainion mielestä savolaisuudella on sellaisia omaperäisiä piirteitä ja ominaisuuksia kuin mitä julkisuudessa mainitaan. Voittopuolisesti ne ovat myönteisiä ja hyödyllisiä, etenkin jos piirteet vaikuttavat oikeassa ympäristössä. Savossa kasvaa laadultaan Suomen parhaimpiin kuuluvaa puutavaraa. Maakunnan oma mekaaninen metsäteollisuus on elpymässä ja hyvää raakapuuta saadaan yhä enemmän jalostettavaksi. Positiivista on, että savolaiset ovat ryhtyneet solmimaan suoria yhteyksiä ulkomaille, painotti Kylävainio.

Yleisradion ulkomaankirjeenvaihtaja Erkki Toivasen mielestä savolaisuus on antanut hyvät eväät kansainvälisyyteen ja kommunikointiin ulkomailla – vahva maakunta- ja kotiseutuidentiteetti on voimavara. Avoinuus, sanavalmius, nokkeluus, huumorintaju ja diplomaattisuus ovat savolaisten ominaisuuksia, joilla pärjää pitkälle.

Uusia ideoita paremman tulevaisuuden eteen

Maakuntajuhlan teema oli Pohjois-Savon tulevaisuuden, uusien mahdollisuuksien ja ideoiden rakentaminen. Pohjois-Savon liitto vauhditti teemaa mm. viestikapulalla, jossa oli kutsu

koko kansalle maakunnan kehittämiskilpailuun.

Itä-Suomen läänin perustamisesta ja Kuopion läänin lakkauttamisesta syntynyt tarve tuoda esiin yhteistä pohjoissavolaista identiteettiä synnytti v. 1998 maakuntapäivän ja -juhlan. Sitä vietetään useita satoja vuosia sitten Ruotsin vallan aikana perustetun Maaningan Tavinsalmen hallintopitäjän perustamispäivänä, 15. elokuuta. Kolmanteen maakuntapäivään yhdistettiin nyt Tuhatvuotisen Savon pääjuhla.

Maakuntapäivän juhlaa edelsi historiallisen tai nykyhetken teemojen ympärille koottu yli 200 henkilön kulkue. Se eteni Kuopion kauppatorilta satamaan maakuntajuhlaan parinsadan metrin pituisena letkana. Kulkuetta ja juhlaa seurasi useita tuhansia henkilöitä.

Tuhatvuotinen Savo -tapahtumakonaisuuden aloittivat Pohjois-Savon valtuuskunnan ensimmäinen kokoontuminen. Iltaohjelmaksi oli Kuopion kaupunginteatterissa Mikkelin teatterin Lentävän Kalakukon paluu -näytelmäkabaree, jonka tekijöinä ovat mm. Jukka Virtanen, Lasse Lehtinen ja Seppo Roth.

Teksti ja kuva: Ilpo Lommi



Maakunnan maineteko-palkitut: piispa Wille Riekkinen ja sahateollisuusyrittäjä Ilkka Kylävainio.

— Nimityksiä —

Kirsi Moisander ja Anu Nousiainen EU-koordinaattoreiksi

Filosofian maisteri Kirsi Moisander ja hallintotieteiden maisteri Anu Nousiainen nimettiin syksyllä Pohjois-Savon liittoon tavoite I -ohjelman EU-koordinaattoreiksi.

I. marraskuuta uudessa tehtävässään aloittaneen Kirsi Moisanderin työkuvaan kuuluu laajasti EU:n tavoite I -ohjelman toteuttamiseen, edistämiseen ja seurantaan liittyvät tehtävät. Niitä ovat mm. maakunnan yhteistyöryhmän ja sen sihteeristön sihteerinä toimiminen, EU-ohjelmatyö ja koulutus. Vaikka Kirsi Moisanderin toimitilat ovat Pohjois-Savon liitossa, hän toimii kaikkien ykkösohjelman rahoittajien yhteisenä EU-koordinaattorina vastaten mm. ohjelman seurannasta maakunnassa.

Aiemmin Kirsi Moisander on toiminut kuntasektorilla, yrittäjänä ja viimeksi Pohjois-Savon liitossa projektipäällikkönä (maakunnan identiteetti- ja imagoprojekti, Tuhatuotinen Savo). Hänet tavoittaa numerosta (017) 550 1453 tai 040 744 8730.



Kirsi Moisander



Anu Nousiainen

Anu Nousiainen tehtäviin kuuluvat mm. tavoite I -ohjelman EU-hankkeiden valmistelu, valvonta ja seuranta Pohjois-Savon liiton osalta eli käytännössä ESR- ja EAKR-rakennerahastoihin liittyen. Lisäksi hän toimii Pohjois-Savon seuturyhmän sihteerinä.

Pohjois-Savon liittoon Anu Nousiainen tuli Multialta vs. hallintojohtajan tehtävästä. Hän valmistui Joensuun yliopistosta alkuvuodesta 2000 pääaineenaan julkisoikeus. Opinnäytetyö koski aluekehityslain yhteistyöperiaatteita. Opiskeluaikoinaan Anu Nousiainen oli harjoittelemassa mm. Turun ja Varsinais-Suomen EU-toimistossa Brysselissä ja Suomen Kun-

taliitossa rakennepolitiikan osastolla sekä opiskelemassa Brysselissä Eurooppa-oikeutta. Anu Nousiainen tavoittaa numerosta (017) 550 1447, 040 550 1253.

Ykkösohjelma on mahdollisuus

Kummatkin tuoreet EU-koordinaattorit pitävät työkenttäänsä haasteellisenä työmäärän, laajuuden ja monipuolisuuden osalta. Kiinnostavaa on mm. että v. 2000-2006 toteutettavalla tavoite I -ohjelmalla voidaan kääntää maakunnan kehityskäyrät ylöspäin samoin kuin torjua ratkaisevasti työttömyyttä ja poismuuton kiihtymistä.

Seuraavat kuusi vuotta ovat ainutkertainen etsikkoaika pohjoissavolaisille. Toivottavasti mahdollisuus hyödynnetään tehokkaasti ja pitkävaikutteisesti. Ainakin ykkösohjelman alku on pirteä EU-hankkeiden määrällä ja laadulla mitaten. Vauhti ei saa hiipua ja ohjelmaan mahtuu paljon hyviä hankkeita, toteavat Kirsi Moisander ja Anu Nousiainen.

Marja-Leena Martikainen EU-tarkastajaksi

Marja-Leena Martikainen aloitti Pohjois-Savon liitossa 21. joulukuuta 2000 työtavoite I -ohjelman tarkastajana. Hänen tehtäviinsä kuuluvat mm. EU-tukien maksatus ja niiden käytön seuranta.

Tarkastajaksi Marja-Leena Martikainen siirtyi ortodoksisesta Pyhän Sergein ja Hermanin veljeskunnan taloussihteerin tehtävistä, joissa hän toimi kuusi vuotta. Aiemmin hän on toiminut Maaningan kunnan tehtävissä sekä matkailualalla. Opintotaustaan Marja-Leena Martikaisella on yo-merkonomi ja talouspäällikön tutkinnot. Kotoisin hän on Nurmeksestä.



Marja-Leena Martikainen

Uuteen työhönsä Marja-Leena Martikainen suhtautuu haasteellisesti ja kiinnostuneesti varsinkin kun se poikkeaa melko paljon tähänastisista työtehtävistä. Hän ei pelkää EU-byrokratiaa vaan uskoo, että siitakin selvittää asioihin hyvin perehtymällä, terveellä maalaisjärjellä sekä

jämäkkyydellä ja joustavuudella. Näkökulman on oltava asiakaslähtöinen eli mm. EU-tukien hakijoiden ja saajien toimintaoloja ymmärtävä. Toisaalta säädökset EU-tukien maksatuksesta ja käytön seurannasta ovat tinkimättömät eikä niitä voida katsoa läpi sormien. Uskottavuuden on oltava horjumaton heti tavoite I -ohjelmakauden alusta lähtien.

Vapaa-aikanaan Marja-Leena Martikainen harrastaa omakohtaista urheilua mm. lentopallon ja hiihdon parissa sekä urheilujärjestötoimintaa mm. Maaningan Mahdin yleisurheiluajostossa.

Teksti ja kuvat: Ilpo Lommi

Tuusniemen kylille tunnustusta

Pohjois-Savon Vuoden Kyläsi valittiin tänä vuonna Tuusniemen kylät. Titteli oli jaossa jo 14. kerran. Maakuntalintu kuikka kuvaavan tuuliviiri -palkinnon vastaanottivat Koillis-Tuusniemen kyläyhdistyksen puheenjohtaja Ritva Puurunen, varapuheenjohtaja Matti Rahunen ja sihteeri Leena Savolainen Pohjois-Savon maakuntavaltuuston syyskokouksessa.

Palkittu kyläyhteisö muodostuu Ohtaanniemen, Petäjämäen, Konttimäen ja Loukeisen kylistä, joiden yhteenlaskettu asukasluku on noin 250. Kyläyhdistyksen puheenjohtaja Ritva Puurunen mukaan kylät ovat vir-

keitä ja väestö ammattirakenne monipuolinen. Lapsilukumäärä on kasvanut niin runsaaksi, että monenlaista yhteistoimintaa tekevät kylät voisi-

vat muodostaa oman koulunkin. Vuoden Kylä -palkinnon saajan valitsivat Pohjois-Savon Kylät ry ja maakuntahallitus aiemmin syksyllä.

Teksti ja kuva: Ilpo Lommi



Leena Savolainen (vas), Ritva Puurunen ja Matti Rahunen vastaanottivat Tuusniemen kylille myönnetyn arvostetun Pohjois-Savon Vuoden Kylä -tunnustus-palkinnon.

Kaupallinen neuvos Franciszek Loose: Lisää Puolan ja P-Savon yhteistyötä

Pohjois-Savon liitossa marraskuussa vierailut Puolan kaupallinen neuvos Franciszek Loose pitää tärkeänä, että Puolan ja Suomen kaupalliset suhteet syvenyvät jo ennen EU-jäsenyyttä, mikä tapahtuu mahdollisesti v. 2004–2005.

Loose totesi, että suurimmat Puolan jäsenyyshaasteet liittyvät mm. ympäristön tilan parantamiseen. Siinä on suomalaisyrityksilläkin tietämyksen tuonnin paikka. Sama koskee energiataloutta ja informaatioteknologiaa. Hän ei usko, että Puolasta suuntautuisi Suomeen massiivista työnhakijavirtaa EU:n jäsenenä, koska luonnollisempi suunta on Keski-Eurooppaan. Puolalaisilla informaatioalan osaajilla on jonkin verran kiinnostusta Suomeen, joka kuuluu alalla maailman kärkimaihin.

Puolan ja Pohjois-Savon yhteistyössä Franciszek Loose pitää tärkeänä yritysten, alueiden ja kaupunkien välisen kaupallisten suhteiden laajenemista, jotta kanssakäyminen ei tapahtuisi vain keskusjohtoisesti ja suur-



Kaupallinen neuvos Franciszek Loose.

ten konsernien ehdoilla. Ystävyyskaupunkiyhteistyö on hyvänä tienavaajana, mutta myös maakuntien tasolla voitaisiin solmia uusia suhteita.

Esimerkiksi maaseudun rakennemuutoksen hallinnassa, mm. uuden yrityspohjan ja palveluverkoston rakentamisessa olisi Pohjois-Savosta saatavissa hyviä kokemuksia ja tietämyksiä. Hän pitää kiinnostavana mm. matkailu- ja ympäristöalan yhteistyötä. Se voi konkretisoida sekä Pohjois-Savoon että Puolaan lisään-

tyvinä matkailijavirtoina. Varsinkin Pohjois-Savon luonto- ja maatilamatkailukohteet saattaisivat saada Puolassa vastakaikua.

Puolan EU-jäsenyydestä hyötyä Pohjois-Savolle

Puolan liittyminen EU:hun mahdollisesti tämän vuosikymmenen puolivälissä ei ole Pohjois-Savon maataloudelle ja elintarvikejalostukselle kohtalokasta, vaikka kilpailutilanne saattaa kiristyä. Luultavasti 40-miljoonaisen Puolan EU-jäsenyydestä on Pohjois-Savolle kokonaisuutena enemmän hyötyä kuin haittaa. Mm. Puolan infrastruktuurin kuten liikenneväylien ja rakennusten kunnostamisessa sekä ympäristö-, energia- ja tietoliikenneteknologiassa olisi pohjoissavolaisille yrityksille avautumassa mittavia mahdollisuuksia. Lisäksi puolalaisten matkailijoiden määrää olisi nostettavissa maakuntaamme, toteisi Pohjois-Savon liiton tutkimuspäällikkö Juhani Pirskanen.

Teksti ja kuva: Ilpo Lommi

Ykkösuutisista tietoa ykkösohjelmasta

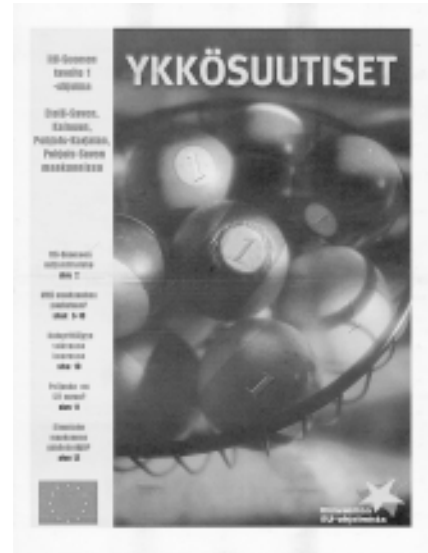
Itäsuomalaisena yhteistyönä tehty EU:n tavoite I -ohjelman tiedotuslehti ilmestyi Pohjois-Savossa marraskuun lopussa joka kotiin ja yritykseen ulottuneella jakelulla. I2-sivuinen ja tabloid-kokoinen nelivärijulkaisu antaa tuoretta tietoa tavoite I -ohjelman sisällöstä, EU-tukien hakemisesta, tukikriteereistä, rahoittajista sekä ykkösohjelmaan hyväksytyistä EU-hankkeista eri puolilta maakuntaa.

Lehdessä on Ykkösvisa-tietokilpailu, jossa lukijat voivat vastata mm. Pohjois-Savo ja ykkösohjelmaa koskeviin kysymyksiin sekä antaa palautetta. 31.12.2000 päättyvässä Ykkösvisassa on hyvät palkinnot.

Etelä-Savon, Kainuun, Pohjois-Karjalan ja Pohjois-Savon Ykkösuutiset -lehdissä on yhteisiä sekä maakuntien omia sivuja. Ykkösuutisten kokonaispainos on Itä-Suomessa yli 320 000 kpl ja Pohjois-Savossa runsaat 130 000 kpl. Pohjois-Savon lehden päätoimittajana on maakuntajohtaja Antti Mykkänen.

Ykkösuutiset -lehteä on saatavissa mm. Pohjois-Savon liitosta, puh. (017) 550 1400 / Irma Kajan tai Pirjo Väänänen. Lehti on tulossa myös tavoite I -ohjelmasta kertoville Ykkösnetti-internetsivuille omalle tietokoneelle ladattavassa pdf-muodossa.

Teksti: Ilpo Lommi



www.ykkos.net kertoo ykkösohjelmasta



Tavoite I -ohjelmasta erityisesti Pohjois-Savon näkökulmasta kertovat www-internet-sivut avautuivat jouluun puolivälissä.

www.ykkos.net -osoitteesta löytyvät monipuoliset sivut kertovat mm.

tavoite I -ohjelman sisällöstä, tavoitteista, toteutustavoista, rahoituksesta, rahoittajista, hankekriteereistä, EU-tukien hakuohjeista, ym. Sieltä löytyvät myös EU-tukien hakulomakkeet, tärkeimmät asiakirjat ja julkaisut sekä tuoreimmat uutiset ja ajan-

kohtaistiedot. Ykkösnetin kautta voidaan kysyä tai antaa palautetta tavoite I -ohjelmasta. Sivulla on myös kuukausikilpailu.

Ykkösnettiä päivitetään lähes päivittäin, joten niillä kannattaa vierailla tiheään. Sivujen päivityksestä vastaavat mm. Ilpo Lommi, p. 0500 675 949, (017) 2632 412 ja Kirsi Moisander, p. (017) 550 1400.

KOKOUSPÄIVIÄ

Pohjois-Savon liiton maakuntavaltuusto kokoontuu v. 2001 kevätkaudella:

- 2. huhtikuuta
- 11. kesäkuuta

Pohjois-Savon liiton maakuntahallitus kokoontuu v. 2001 kevätkaudella

- 22. tammikuuta
- 19. helmikuuta
- 19. maaliskuuta
- 23. huhtikuuta
- 21. toukokuuta
- 18. kesäkuuta

UUSI KEHITTÄMISIDEAKILPAILU KOULULAISILLE

Pohjois-Savon tulevaisuuden rakentaminen on jokaisen maakuntalaisen asia. Nuorilla ja lapsilla on edessään huomina, mitä varten heidän tavoitteitaan ja toiveitaan on tärkeä kuulla. Niinpä Pohjois-Savon liitto on julistanut uuden kehittämisideakilpailun koululaisille. Kilpailun muotoa ja palkintoja on muutettu syksyllä päättyneestä kisasta.

Kehittämisideakilpailulla etsitään peruskouluikäisten nuorten ja lasten näkemyksiä, millaisia kotiseutujemme ja maakuntamme tulevaisuudessa olisi oltava, mitkä asiat ovat tärkeitä ja miten tavoitteisiin päästään.

Kilpailuun kutsutaan koululuokkia koko Pohjois-Savosta. Kilpailusarjat ovat: ala-asteikäiset ja yläasteikäiset. Palkintoja jaetaan molempiin sarjoihin kaksi. Ala-asteikäisten palkintoina ovat 2000 ja 1000 markkaa luokkaretkien tai luokan muiden yhteisten tapahtumien järjestämiseen. Ylä-asteikäisille palkintona on 3000 ja 1000 markkaa luokkaretkien tai muun yhteisen tapahtuman järjestämiseen.

Kilpailuehdotuksia kukin luokka voi tehdä kolme. Ehdotus voi olla kirjoitettu, kuvattu, sähköisessä tai vaikkapa näytellyssä muodossa. Ehdotuksen tulee olla toteuttamiskelpoinen jossakin muodossa. Uusien ideoiden esille tuominen ja vanhojen uudenlainen käyttö ovat tärkeitä kriteereitä palkittavia valittaessa.

Kilpailuaika alkoi 10.11.2000 ja se päättyy **28.2.2001**.

Kilpailuehdotukset toimitetaan Pohjois-Savon liittoon osoitteeseen PL 247, 70101 KUOPIO, FAX (017) 550 1428 tai sähköisesti osoitteeseen kehittamisidea@pohjois-savo.fi.



*Pohjois-Savon liitto toivottaa
menestyksestä ja virikkeistä
Mutta Vuotta 2001*

SAVO SINUKSI

POHJOIS-SAVON LIITON TIEDOTUSLEHTI